

आज जानकी नवमी

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । प्रत्येक वर्ष वैशाख शुक्ल नवमीका दिन मनाइने राष्ट्रिय विभूति सीता उत्पत्ति दिवस तथा जयन्ती शनिवार सीताप्रति श्रद्धाका साथ भक्तिपूर्वक पूजा अर्चना गरी मनाइँदैछ। यस दिनलाई जानकी नवमी पनि भनिन्छ।

त्रेतायुगमा मिथिलाका राजा जनकले दूले यज्ञ गरी विधिपूर्वक खेत जोत्ने क्रममा जनकपुरस्थित एक खेतमा सीताको उत्पत्ति भएको कथा रामायणलगायत वैदिक दर्शनका धर्मग्रन्थ एवं पुराणमा वर्णन गरिएको छ।

सीता उत्पत्ति भएको दिनलाई सीता जयन्तीको रूपमा देशव्यापी रूपमा जानकी मन्दिरसँगै रामजानकी मन्दिरमा विशेष पूजाअर्चना गरी पर्व मनाइँन्छ। जनकपुरधामस्थित जानकीमन्दिरमा विशेष पूजाअर्चनासहित भव्य रूपमा मनाइँदै आएको छ। यस दिनमा श्रद्धालु भक्तजनहरूको

जानकी मन्दिरमा पुग्ने नै लामे गर्छ। सांस्कृतिक, धार्मिक तथा प्राचीन ग्रन्थको पात्र सीताको योगदानलाई स्मरण गर्दै सरकारले उनलाई राष्ट्रिय विभूतिका रूपमा सम्मान दिएको छ।

सीतालाई सत्यवती, पतिव्रता एवं आदर्श नारीका रूपमा सम्मान गरिन्छ। अयोध्याका राजा दशरथका छोरा राजकुमार श्रीरामसँग सीताको विवाह भएको थियो। पितृ आज्ञा पालना गर्न राम वनवास जाँदासँगै गएको सीताले रावणबाट हरण हुँदा पनि पतिव्रता धर्म नत्यागेको कथा पुराणमा उल्लेख गरिएको छ।

रावणसहित राक्षसमाथि विजयी प्राप्त गरी अयोध्या फर्केपछि राजा रामलाई लोकनिन्दाले काम गर्न असहज नहोस् भन्दै सीताले महारानीको पद त्याग गरेर गर्भिणी भए पनि वनवास हिँडेकाले आदर्श नारीका रूपमा सम्झना गरिन्छ। अयोध्या त्याग गरे पनि

मन, वचन र कर्मले पति रामप्रति समर्पित रहेको, लव र कुश दुई छोरालाई वाल्मीकि आश्रममा राखेर शिक्षादीक्षाले निपुण बनाइ अयोध्या फर्काएका कारण पनि सीताको भूमिकाले सबै नारीलाई सम्मानित बनाएको शास्त्रमा उल्लेख रहेको छ।

अयोध्यामा आएका लव र कुशले रामायणको कथा एवं सीता निर्दोष भएर पनि वनमा बस्नुपरेको करुण गीत सुनाएपछि प्रजाको माग अनुसार सीतालाई ऋषि वाल्मीकिसहित दरबारमा बोलाइएको थियो।

दरबार आएको सीताको भव्यतापूर्वक अयोध्यावासीले स्वागत गरे पनि केहीले पवित्रताको विषयमा प्रश्न उठाएपछि सीताले 'म पवित्र छु भने हे धर्तीमाता मलाई आफ्नो कोखमा लिनु' भनी आह्वान गरी पृथ्वीभित्र लोप भएको वर्णन वैदिक ग्रन्थमा उल्लेख गरिएको छ।

काठमाण्डु-तराई फास्ट ट्र्याक

शुरुमा दुई लेन चल्ने, अर्को चरणमा निर्माण पूरा गरिने

टुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । संघीय राजधानी काठमाण्डुलाई तराईसँग जोड्ने लक्ष्य लिएर थालिएको काठमाण्डु-तराई फास्ट ट्र्याक समयमै बन्न नसकेपछि सरकारले वैकल्पिक उपायबाट छिटो सञ्चालनमा ल्याउने भएको छ।

पछिल्लो पटक थप गरिएको म्यादमा पनि फास्ट ट्र्याक सम्पन्न नहुने निष्कर्षसहित सरकारले एकै पटक चार लेन बनाउनु भन्दा पहिलो चरणमा दुई लेनको सडक बनाएर यातायात सञ्चालन गर्ने योजना अघि सारेको छ।

सो योजनामा अहिले राष्ट्रिय योजना आयोगले कामलाई तीव्रता दिएको छ। द्रुतमार्गको निर्माणमा भइरहेको ढिलाइका कारण आम नागरिकले पाउनुपर्ने सेवा नभएको भन्दै यस्तो प्रस्ताव भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयमार्फत नेपाली सेनालाई पठाउन लागिएको आयोगले जनाएको छ।

तत्काल दुई लेन सडक निर्माण गरेर सञ्चालन गर्दा सेनाले ढिलाइको अपजस लिनु नपर्ने र नागरिकले पनि छोटो बाटोबाट यात्रा गर्न पाउने उनले बताए।

जतिसक्दो चाँडो काम थाल्दा पनि दुई लेनको सडक २०८४ सम्म तयार गर्न सकिने आयोगले जनाएको छ। फास्ट

ट्र्याकको म्याद २०८३ चैत मसान्तसम्म रहेको छ। तर यस अवधिमा पनि काम सम्पन्न हुने निश्चित छैन। २०८२ माघ मसान्तसम्म फास्ट ट्र्याकको भौतिक प्रगति ४५.८६ प्रतिशत मात्र हासिल भएको सेनाले जनाएको छ। खोकना-डुकुछाप खण्डमा स्थानीयले धार्मिक एवं सांस्कृतिक कारण देखाई जग्गा अधिग्रहणमा अवरोध गर्दा यस खण्डमा पर्ने प्याकेज नम्बर ११ को निर्माणको लागि हालसम्म खरिद प्रक्रिया अघि बढ्न सकेको छैन।

विगतदेखि फास्ट ट्र्याकमा भइरहेको ढिलासुस्तीका कारण डीपीआर संशोधन गरेर भए पनि २०८६ सम्म सडक पूर्ण रूपमा निर्माण भएर यातायात सञ्चालन गर्न

तत्काल दुई लेन सडक निर्माण गरेर सञ्चालन गर्दा सेनाले ढिलाइको अपजस लिनु नपर्ने र नागरिकले पनि छोटो बाटोबाट यात्रा गर्न पाउने उनले बताए।

कठिन हुने आयोगले जनाएको छ। फास्ट ट्र्याक बाहिरी चक्रपथसँग जोड्ने गरी डिजाइन गरिएको थियो। बाहिरी चक्रपथको काम अघि बढ्नसकेको

छैन। औसतमा फास्ट ट्र्याकबाट १० देखि १२ हजार गाडी गुड्ने बताइन्छ। केही वर्षका लागि दुई लेनको सडकले सवारी चाप थप्ने सक्ने आयोगको दाबी छ। पहिलो चरणमा दुई लेनको सडक मात्र बनाउँदा २०८५ सालसम्म फास्ट ट्र्याकबाट गाडी गुडाएर सेवा दिन सकिने भएको छ।

काठमाण्डु-तराई/मधेश द्रुतमार्गको जिम्मा नेपाली सेनाले लिएसँगै दुई पटक म्याद थप भइसकेको छ। सेनालाई २०७८ वैशाखभित्र द्रुतमार्ग सम्पन्न गर्ने गरी २०७४ वैशाख २१ गते निर्माणको जिम्मा लिएको थियो।

डीपीआर निर्माणमा हुन गएको ढिलाइका कारण पहिलो पटक २०८१ मंसिरसम्म म्याद थप गरिएको थियो। उक्त समयमा काम नसकिएपछि २०८३ चैतसम्म म्याद थपिएको छ। अब द्रुतमार्ग निर्माण गर्न सेनासँग एक वर्षको समय मात्र बाँकी छ। आधाभन्दा बढी काम बाँकी रहेकाले यस अवधिमा पनि द्रुतमार्ग निर्माण गर्न सम्भव छैन।

सेनाले द्रुतमार्गको म्याद २०८६ सम्म थप्ने तयारी गरेको छ। यसका लागि सेनाले भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयको सहमतिमा रक्षा मन्त्रालयमार्फत मन्त्रपरिषद् मा प्रस्ताव लैजाने तयारीमा रहेको स्रोतको दाबी छ।

अतिक्रमित जग्गा खाली गराइदिन ताकेता

टुडे समाचारदाता
राजविराज । सप्तरीको राजविराज नगरपालिका-७ स्थित अतिक्रमित जग्गा खाली गराउन कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले दोश्रो पटक राजविराज नगरपालिकालाई ताकेता गरेको छ।

तीन महिनाभन्दा बढी समय चित्वा पनि नगरपालिकाले अतिक्रमण हटाउने प्रक्रिया शुरु नगरेको भन्दै तत्कालै कारवाही प्रक्रिया अघि बढाउन आग्रह

गरेको छ। अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगको निर्देशन र जिल्ला प्रशासनको निर्णयपछि समेत नगरपालिकाले अतिक्रमित जग्गा खाली गराउन बेवास्ता गर्दै आएको छ।

यसअघि कार्यालयले गत पुस ३० मा नगरपालिकालाई पत्राचार गर्दै अतिक्रमित २ कठ्ठा १४ धुर जग्गामा रहेको घर टहरा हटाइदिन नगरपालिकालाई आग्रह गरेको थियो। तर ३ महिनाभन्दा

बढी समय बितिसकदा पनि नगरपालिकाले अझैसम्म अतिक्रमण हटाउन प्रक्रियासम्म अघि नबढाएको जनाएको छ।

कोलेनिकाका प्रमुख कोष नियन्त्रक मनोजकुमार सुनुवारले गत बुधबार फेरि पत्राचार गर्दै यथासम्भव चाँडै कारवाही प्रक्रिया अगाडि बढाइदिन आग्रह गरे। अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग टंगाले टंगो लगाइसकेको आधारमा २०८२ मंसिर २२ गते प्रमुख जिल्ला

अधिकारी टुवराज पोखरेलको संयोजकत्वमा बसेको बैठकबाट समेत निर्णय गरेर सो जग्गाको अतिक्रमण खाली गराइदिन नगरपालिकालाई आग्रह गरिएको थियो। तर नगरपालिकाले शुरुदेखि नै बेवास्ता गर्दै आएको छ।

जग्गाधनी श्रेस्ताअनुसार राजविराज नगरपालिकाको साविक वडा नम्बर ७ (हाल ६) को कित्ता नम्बर ९० मा ६ कठ्ठा ६ धुर जग्गा कालेनिकाका नाममा रहेको छ।

मधेश प्रदेशसभाको अधिवेशन मध्यरातदेखि अन्त्य

टुडे समाचारदाता
जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशसभाको चालु अधिवेशन शुक्रबार मध्यरातदेखि अन्त्य भएको छ। मधेश प्रदेश सभाको चालु छैटौं अधिवेशन अन्त्य भएको छ।

प्रदेश सरकारको सिफारिसका आधारमा प्रदेश प्रमुख डा. सुरेन्द्र लाभ कर्णले उक्त अधिवेशन अन्त्य गर्ने निर्णय गरेका छन्।

प्रदेश प्रमुखको कार्यालयले जनाए अनुसार मधेश प्रदेश सरकारको वैशाख ९ गते बसेको बैठकले प्रदेश सभाको छैटौं अधिवेशन अन्त्य गर्न सिफारिस गरेको थियो।

सोही सिफारिस अनुसार नेपालको संविधानको धारा १८३ को उपधारा (२) बमोजिम प्रदेश प्रमुखबाट अधिवेशन अन्त्य गरिएको छ। सो निर्णय वैशाख ११ गते शुक्रबार राति १२ बजेदेखि लागु हुने गरी कार्यान्वयनमा ल्याइएको प्रदेश प्रमुखको कार्यालयले जारी गरेको विज्ञापितमा उल्लेख छ।

मधेश प्रदेश सभाको अधिवेशन अन्त्यसँगै अब नयाँ अधिवेशन बोलाउने तयारी सरकारकोतर्फबाट अगाडि बढाउने छ। तर प्रदेशसभाको कहिलेदेखि नयाँ सत्र सञ्चालन गर्ने खुलाइएको छैन।

Under the Management of J.E.F Pvt. Ltd

SIDDHARTHA SHISHU SADAN

BOARDING SECONDARY SCHOOL
Janakpurdham-01

नववर्ष २०८३ को उपलक्ष्यमा सम्पूर्ण अभिभावक, शिक्षक, विद्यार्थीवर्ग, नगरवासी तथा शुभचिन्तकहरूमा यहाँहरूको उत्तरोत्तर प्रगति तथा सु-स्वास्थ्यको लागि हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

४५ वर्षको गरिमामय शैक्षिक इतिहास पुरागरी ४६ औं वर्षमा प्रवेश गरेको यस सिद्धार्थ शिशु सदनले "एक नारी शिक्षित भए परिवार नै शिक्षित हुने" मान्यतालाई मध्यनजर गर्दै यस शैक्षिक सत्र २०८३ मा पनि विगत बौद्ध छात्राहरूको नामांकन शुल्कमा ५०% छुटको व्यवस्था गरिएको सहर्ष जानकारी गराइन्छ।

शैक्षिक सत्र २०८३ भर्ना सम्बन्धि सूचना

- नर्सरी देखि कक्षा ९ सम्म सिमित सिटको लागि मात्र नयाँ भर्ना लिइनेछ।
- प्रवेश परीक्षाको फारम वितरण : मिति २०८३-०९-०८ गते मंगलवार देखि
- प्रवेश परीक्षाको किसिम
(क) नर्सरी देखि कक्षा ५ सम्म - मौखिक मात्र
(ख) कक्षा ६ देखि कक्षा ९ सम्म - लिखित र मौखिक दुवै।
- प्रवेश परीक्षा मिति :- २०८३-०९-१२ गते शनिवार
(क) पहिलो सत्र (First Shift) :- विहान ०८:०० बजे देखि ११:०० बजे सम्म
(ख) दोश्रो सत्र (Second Shift) :- दिउँसो १:०० बजे देखि ४:०० बजे सम्म
- प्रवेश परीक्षाको नतिजा (Result) प्रकाशन :- मिति २०८३-०९-१३ विहान ८ बजे
- नामाङ्कन प्रारम्भ :- मिति २०८३-०९-१४ गते विहान ७ बजे देखि

विस्तृत जानकारीका लागि अभिभावक स्वयंले विद्यालयको समयमा वा कार्यालयको फोन नं. ९८५४०२६७२/९८५४०२६५४/९८५४२६०९६९/९८५४०३२९८८७/९८०९६७४६५/९८०४६९०९८९/ मा सम्पर्क राख्नु हुन अनुरोध गरिन्छ।

प्राचार्य
सिद्धार्थ शिशु सदन
भानुचोक, जनकपुरधाम-९
Ph.no.: 041-522969, 525064,
Mob. 9801622969, 9801674658

यातायातको सुविधा
जनकपुरधाम नगरपालिका भित्र तथा
नगरबाहिर सहेन्द्रनगर, पर्सा, पिपरा,
भोइल, तेतरीया, धुवौना, कुर्था सम्म

ANJANI SUITE

Hanumanmarg, kapalmochani sar
Janakpurdham-8, Dhanusha, Nepal

Happy New Year 2083

special offers and discounts
from Baisakh 1st to 31th

Special welcome and respect to all our guests
मिथिला व्यञ्जन @ ने.रु. ३५० /- मात्र

contact : +9779854030502, 041-530505
email : anjanisuite@gmail.com

मधेशसहित तराई क्षेत्रमा तातो लहर चल्ने पूर्वानुमान

दुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । मुलुकमा पश्चिमी र स्थानीय वायुको आंशिक प्रभाव रहेको छ। मधेश प्रदेशसहित हिमाली भू-भाग तथा कोशी प्रदेश क्षेत्रमा आंशिक बादल लागेको छ। देशका अन्य भागमा मुख्यतया मौसम सफा रहेको छ।

जल तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाका अनुसार शनिबार कोशी प्रदेशसहित हिमाली र पहाडी भागमा साधारणतया बादल लाग्ने र बाँकी तराई भागमा आंशिक बादल लाग्नेछ।

कोशी प्रदेशका हिमाली र पहाडी भागका केही, बागमती र गण्डकी प्रदेशका हिमाली र पहाडी भाग तथा लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका

हिमाली भेग, कोशी प्रदेशका तराईका केही स्थानमा मेघगर्जन र चट्याङसहित मध्यम वर्षा एवं हिमपातको सम्भावना छ।

यसैगरी, मधेश प्रदेशसहित बागमती, गण्डकी, लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका तराईका साथै उपत्यका र खोचहरूमा तापक्रम बढ्ने सम्भावना छ। लुम्बिनी र

सुदूरपश्चिम प्रदेशका तराई क्षेत्रमा तातो लहरको सम्भावना छ।

आज राति देशका हिमाली भागमा साधारणतया बादल लाग्ने, पहाडी क्षेत्रमा आंशिक बादल लाग्ने र तराईमा मुख्यतया मौसम सफा रहनेछ। कोशी र गण्डकी प्रदेशका हिमाली भेगका केही स्थानमा हल्का वर्षा र हिमपातको सम्भावना छ।

लहान नगरपालिका र विल्डअन नेपालबीचको साभेदारीमा विद्यालय भवन निर्माण शुरु

सिरहा । विद्यालय भवनको अभाव र जीर्ण अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै यहाँको लहान नगरपालिकाले गैरसरकारी संस्था 'विल्डअन' नेपालसँगको सहकार्यमा एकैपटक पाँच वटा आधारभूत विद्यालयका भवन निर्माण कार्यलाई तीव्रता दिएको छ।

लहान-१५ स्थित राजदेवी आधारभूत विद्यालय र सोभापुरको बाबा सन्यासी आधारभूत विद्यालयमा तीन कोठे भवन तथा दुई कोठे शौचालय निर्माणको विल्डअनकी केन्द्रीय निर्देशक निर्मला चौधरी र लहानका नगरप्रमुख महेशप्रसाद चौधरीद्वारा संयुक्त रूपमा शिलान्यास गरिएको छ। भवन निर्माणका लागि संस्था, नगरपालिका र स्थानीय समुदायबीच त्रिपक्षीय सम्झौतामा हस्ताक्षर गरिएको छ।

यसअघि गत चैतमा लहानको वडा नं. १, २ र ४ को क्रमशः आधारभूत विद्यालय सिंगराही मटियर्वा, भानु आधारभूत विद्यालय र मधेस साहद विजय सहनी आधारभूत विद्यालय भवनको शिलान्यास

भइसकेको छ। विल्डअन नेपालले सन् २०२६ भित्र मधेश प्रदेशमा कूल ४० वटा आधारभूत विद्यालयका भवन निर्माण गर्ने लक्ष्य राखेको छ, जसमा सिराहामा मात्र २० वटा भवन बनाइने योजना छ।

ग्रामीण क्षेत्रमा शिक्षाको पहुँच विस्तार गर्ने उद्देश्यले भवन निर्माणमा सहयोग गरिएको बताउँदै निर्देशक निर्मला चौधरीले भन्नुभयो, "विद्यालय भवन अभाव, जीर्ण अवस्था र विद्यार्थी सत्-यालाई ध्यानमा राखेर हामीले भवन निर्माणमा सहयोग गर्दै आएका छौं। लहानबाट यो अभियान सुरु भइसकेको छ

र अन्य स्थानमा विद्यालय व्यवस्थापन समिति र प्रशासनसँग छलाफल भइरहेको छ।"

उहाँले निर्माण कार्य तीन महिना १६ दिनभित्र सम्पन्न गर्ने लक्ष्य रहेको र यी आयोजना सकिनेपछि वार्षिक रूपमा थप भवनहरू बनाउँदै लैजाने जानकारी दिनुभयो। भवन निर्माणका लागि प्रतिविद्यालय अनुमानित रु ४९ लाख ९८ हजार रूपैयाँ लागत लाग्नेछ, जसमा संस्थाले रु ३३ लाख ९७ हजार र नगरपालिकाले रु १५ लाख योगदान गर्नेछन्। निर्माण कार्यमा छड, सिमेन्ट र फर्निचरजस्ता सामग्री संस्थाले उपलब्ध गराउनेछ

भने स्थानीय तहले बालुवा, गिट्टी र ढुङ्गाको व्यवस्था गर्नेछन्। स्थानीय समुदायको अपनत्व र दिगोपना सुनिश्चित गर्न जनश्रमदानलाई अनिवार्य गरिएको छ। विद्यालय छनोटका लागि न्यूनतम १२० जना विद्यार्थी सत्-या हुनुपर्ने मापदण्ड राखिएको छ।

नगरप्रमुख महेशप्रसाद चौधरीले शैक्षिक क्षेत्रमा संस्थाले पुऱ्याएको योगदानप्रति आभार व्यक्त गर्दै भन्नुभयो, "सामुदायिक विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधारविना गुणस्तरीय शिक्षा सम्भव हुँदैन। यस प्रकारको साभेदारीले शिक्षाको स्तर उकास्न सहयोग पुग्नेछ। नगरपालिकाको

तर्फबाट आवश्यक स्रोतसाधन र सहकार्यमा कुनै कमी हुन दिइने छैन।"

अमेरिकी अन्तरराष्ट्रिय गैरनाफामूलक संस्था 'विल्डअन' ले विकासोन्मुख देशहरूमा विद्यालय पूर्वाधार निर्माण गर्ने आफ्नो अभियानअन्तर्गत हालसम्म नेपालका सुदूरपश्चिम र लुम्बिनी प्रदेशसहितका क्षेत्रमा ४५७ वटा विद्यालय भवन निर्माण गरिसकेको छ भने हाल बाँके, बर्दिया, कैलाली र कञ्चनपुरमा थप १५ वटा भवनहरू निर्माणधीन रहेका छन्। सन् १९९४ देखि विद्यालय संरचना निर्माण र साक्षरता अभियानमा निरन्तर सक्रिय रहँदै आएको यस संस्थाले समाज कल्याण परिषद्बाट अनिवार्य स्वीकृति लिएर मात्र आफ्नो निर्माण प्रक्रिया अगाडि बढाउने गरेको छ। संस्थाका स्वयंसेवकहरू प्रत्यक्ष रूपमा फिडमा खाटेर स्थानीय समुदायसँगको घनिष्ठ सहकार्यमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्ने शैली अपनाउँदै आएको जानकारी गराइएको छ। रासस

व्हीलचेयर प्रदान

दुडे समाचारदाता

जलेश्वर । महोत्तरी जिल्लामा अपांगता भएका दर्जनौं व्यक्तिहरूलाई व्हीलचेयर वितरण गरिएको छ। नेपाल-भारत महिला मैत्री समाजको आयोजनामा शुक्रबार महोत्तरीको सोनमा गाउँपालिकामा अपांगहरूलाई व्हील चेयर वितरण गरिएको छ।

स्थित नेपाल राष्ट्रिय आधारभूत विद्यालयमा आयोजित कार्यक्रममा १७ जना अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई व्हीलचेयर प्रदान गरिएको हो। समाजकी अध्यक्ष तथा पूर्वमन्त्री चन्दा चौधरीले कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै समाजले आवश्यकता अनुसार विभिन्न समयमा सामाजिक सेवाका कार्य गर्दै आएको बताइन्।

उत्तले भूकम्प, कोभिड-१९ महामारी लगायतका कठिन समयमा पनि आफूहरूले सामाजिक उत्तरदायित्व अन्तर्गत सहयोग गरेको उल्लेख गरिन्। कार्यक्रम सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नम्बर ९ महोत्तरीको समन्वयमा सम्पन्न भएको हो।

कार्यक्रममा सोनमा गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष अनिता कुमारी यादव, वडा नम्बर ३ का अध्यक्ष राम प्रमोद सहनी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं. ९ महोत्तरीका प्रमुख प्रहरी उपरीक्षक शेर बहादुर अधिकारी, सीमा सुरक्षा गुन्म रघुनाथपुरका गुन्मपति प्रहरी नायब उपरीक्षक गणेश पाण्डे, राष्ट्रिय अपांग संघका प्रतिनिधि तथा विद्यालयका प्रतिनिधिहरूको उपस्थिति रहेको थियो।

कार्यक्रममा सहभागी वक्ताहरूले अपांगता भएका व्यक्तिहरूको सहज जीवनयापनका लागि गरिएको यस प्रकारको सहयोग महत्त्वपूर्ण रहेको भन्दै आयोजक संस्थाप्रति धन्यवाद व्यक्त गरेका थिए।

दुई हजार ६९२ जना ट्राफिक कारबाहीमा

काठमाण्डु । बितेका २४ घण्टामा दुई हजार ६९२ जना सवारी चालक सवारी नियम उल्लङ्घनको कारबाहीमा परेका छन्। यसबाट राज्यकोषमा रु सात लाख ६० हजार राजस्व दाखिला भएको छ।

काठमाण्डु उपत्यका ट्राफिक प्रहरी कार्यालयका अनुसार मादक पदार्थ सेवन गरेको ९१, यात्रिक अवस्था ठीक नभए पनि सडकमा निकालिएका ६३ सवारी साधन, ट्राफिक सडकत उल्लङ्घनकर्ता २२४ र तीव्र गतिमा सवारी साधन हुइक्याएका १३२ जनालाई कारबाही गरिएको हो।

यसैगरी, लेन अनुशासन पालना नगर्ने २३७, सार्वजनिक सवारी साधनका ढोका बन्द नगरी सञ्चालन गर्ने ४७, निषेधित क्षेत्रमा हर्न बजाउने ७८ निर्धारित स्थानमा यात्री चढाउने र ओराल्ने नियम उल्लङ्घनकर्ता ४० र अन्य सवारी नियम पालना नगरेका एक हजार ७८० जनालाई कारबाही गरिएको हो। रासस

केन्द्रीय कारागार सुन्धाराबाट फरार तीन जना कैदी पक्राउ

काठमाण्डु । प्रहरीले गत भदौ २३ र २४ गतेको जेनजी युवाहरूको आन्दोलनका क्रममा केन्द्रीय कारागार सुन्धाराबाट फरार रहेका तीन जना फरार कैदीबन्दीलाई पक्राउ गरी आज सार्वजनिक गरेको छ।

लागुऔषध मुद्दाका कैदी दाङ गढवा गाउँपालिका-१ बस्ने ३६ वर्षीय विनोद कुमाल, कर्तव्य ज्यान तथा डाका चोरी मुद्दाका रामेछाप लिखु गाउँपालिका-५ धोबीका ३३ वर्षीय प्रेम तामाङ तथा चोरी मुद्दामा पुर्पक्षका लागि थुनामा रहेका नुवाकोट पञ्चकन्या गाउँपालिका-९ का २९ वर्षीय नवराज थापालाई पक्राउ गरिएको काठमाडौं उपत्यका अपराध अनुसन्धान कार्यालयका प्रवक्ता एवं प्रहरी उपरीक्षक रामेश्वर कार्कीले जानकारी दिनुभयो।

उहाँले भन्नुभयो, "निज कैदीबन्दी कारागारबाट फरार भई काठमाडौंको विभिन्न वडा एरियामा लुकीछिपी बस्ने गरेको भन्ने विशेष सूचनाका आधारमा हाम्रो

टोलीले पक्राउ गरेको हो।" फरार कैदीबन्दी कुमाललाई अदालतले लागुऔषध मुद्दामा एक वर्ष तीन महिना कैद, तामाङ कर्तव्य ज्यान तथा डाका चोरीसम्बन्धी मुद्दामा २५ वर्ष कैद हुने ठहरी कैद भुक्तानका क्रममा रहेको र थापा चोरी मुद्दामा पुर्पक्षका लागि थुनामा रहेका प्रहरीले जनाएको छ। पक्राउ परेका ती नै जनालाई आजै केन्द्रीय कारागार

जगन्नाथदेवल सुन्धारा पठाइएको प्रवक्ता कार्कीले बताउनुभयो।

मोटरसाइकल चोरीमा संलग्न एक जना पक्राउ

मोटरसाइकल चोरीमा संलग्न रहेको अभियोगमा ट्राफिक प्रहरीले आज एक जनालाई पक्राउ गरेको छ। काठमाडौंको तार्केश्वर नगरपालिका लोलाङ हाइटेक सडकखण्डबाट बा७९प ८७४६ नम्बरको ग्रे रङको मोटरसाइकल हराएको भनी निवेदन

रहेको अवस्थामा राति करीब पोने १२ बजे तिर सामानहरू चोरी भएको हस्पिटलका व्यवस्थापक नेत्रप्रसाद यादवले जनाएको छ।

उत्तले चोरी विरुद्ध जिल्ला प्रहरी कार्यालय धनुषामा विभिन्न व्यक्तिहरूलाई प्रतिवादी बनाई उजुरी समेत दर्ता गराएका थिए। होस्पिटलबाट फोटो कपी मेसिन, कम्प्युटर र फर्निचर सहित

ऐनेस्थिया, अल्ट्रासाउण्ड मेसिन लगायतका उपचार सामग्रीहरू करीब ४ लाख रूपैया बराबरको सामानको चोरी भएको थियो।

पिडीत यादवले चोरी भएका मध्ये केही सामानहरू भेटिएको छ भने केही सामान भेटन बाँकी रहेको छ। यता प्रहरीले घटना बारे अनुसन्धान भइरहेको जनाएको छ।

व्यक्तिलाई पक्राउ गरी थप अनुसन्धान एवं आवश्यक कारबाहीका लागि प्रहरी नृत बालाजु पठाइएको छ। उक्त विषयमा अन्य अनुसन्धान भइरहेकाले पक्राउ परेका व्यक्तिको नाम अहिले गोप्य राखेका छौं।" हराएका सवारीसाधन खोजतलास र चोरी नियन्त्रण कार्य निरन्तर हुँदै आए तापनि सवारीधनी स्वयं सजग भई सुरक्षित स्थानमा पार्किङ गर्न पनि प्रवक्ता सुवेदीले अग्रह गर्नुभयो।

आफ्नो सवारीसाधन सुरक्षित स्थानमा पार्किङ गर्ने, हवील लक, चेन लक, ह्याण्डिल लक, डिस्क लकलगायत सुरक्षा साइज जडान गर्नुका साथै मानिसको आवतजावत नहुने एकात स्थानमा पार्किङ गर्न ट्राफिक प्रहरीले सम्पूर्णमा अनुरोध गरेको छ। सवारीसाधन हराएका ट्राफिक प्रहरीको हटलाइन नम्बर १०३, नेपाल प्रहरीको हटलाइन नम्बर १०० मा तत्कालै आफ्नो सवारी साधनको विवरणसहित फोन गर्न र निजकैको प्रहरी कार्यालयमा निवेदन दिन सकिने प्रवक्ता सुवेदीले बताउनुभयो। रासस

प्रमुख पोखरेलको विदाई

दुडे समाचारदाता

जनकपुरधाम । शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई, धनुषाका प्रमुख चेतकुमार पोखरेललाई विदाई गरिएको छ। नेपाल शिक्षक संघ, धनुषाले शुक्रवार एक कार्यक्रम आयोजना गरी इकाई प्रमुख पोखरेललाई दोसल्लासहित पुष्पमाला र अर्बीले सम्मानसहित विधिवत विदाई गरेका हुन।

जिल्ला अध्यक्ष रामसिनेही यादवको अध्यक्षतामा आयोजित कार्यक्रममा संघका पदाधिकारी र सदस्यहरूले पनि भण्डे दुई वर्ष धनुषामा सेवा प्रदान गरेकोमा प्रमुख पोखरेललाई बधाईसहित धन्यवादसमेत ज्ञापन गरेका छन्। २०८१ को सुरुवातमै उनी धनुषा दोश्रोपटक समन्वय इकाई प्रमुखको भूमिकामा आएका थिए। यसअघि २०७४ तिर जिल्ला शिक्षा अधिकारीको भूमिकामा जिल्ला शिक्षा कार्यालय धनुषा आएका थिए। शिक्षा क्षेत्रमा सुधार ल्याउन अहोरात्र खटिने इकाई प्रमुख पोखरेलको विदाईमा मध्यान्ह शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई धनुषाको कार्यालयमै प्रधानाध्यापकहरूको संगठनका पदाधिकारीहरूले समेत

सम्मानसहित विदाई गरेका हुन। जिल्लास्थित शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई कार्यालयले पनि सम्मानसहित प्रमुख पोखरेलको औपचारिक रूपमा विदाई गरेका छन्। सर्लाही निवासी इकाई प्रमुख पोखरेल सरुवा भएर शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई कार्यालय ललितपुर जान लागेका हुन्। गएको मंगलबार मात्रै उनको सरुवा भएको थियो।

मोटरसाइकल हरायो

मेरो निम्न ब्यवहार भएको जिल्ला धनुषा जनकपुरधाम उ.म.न.पा. रञ्जौल, सीताराम मन्दिर अगाडि Parking गरिराखेको अवस्थाबाट मिति २०८३/०१/०२ गते करिब राति ०९:३० बजे म.प्र. ०२-००८ प ४१९८ नम्बरको कालो रातो रंगको ईन्जिन नं. DKXCRC33358 चेचिस नम्बर MD2A13EXURCE2585 को बजाज कम्पनीको Pulsar 220 cc रहेको मोटरसाइकल हराएको फेला पर्नु हुेको महानुभावले नजिकको प्रहरी चौकी अथवा तलको ठेगानामा खबर गरिदिनु हुन अनुरोध छ।

सवारीधनीको नाम: कान्ती हुतेर एण्ड रेस्टुरेण्ट ठेगाना: जनकपुरधाम उ.म.न.पा., धनुषा मो.नं. ९८५४०२५२९३ ९८९२९९३५६

ज्योतिष-मार्गदर्शन

प्रसिद्ध ज्योतिषगुरु ई विवेक

मेघ : काममा सोचेजस्तो सफलता पाउन ढिलाइ हुनेछ।

वृष : आम्दानोका नयाँ स्रोतहरू फेला पर्नेछन्।

मिथुन : कार्यक्षेत्रमा तपाईंको प्रभाव बढ्नेछ।

कर्कट : भाग्यले साथ दिनेछ। धार्मिक र आध्यात्मिक क्रियाकलापमा मन जानेछ।

सिंह : स्वास्थ्यमा केही समस्या देखिन सक्छ, त्यसैले सावधानी अपनाउनु होला।

कन्या : साभेदारी रि व्यापार व्यवसायमा लाभ मिल्नेछ।

तुला : प्रतिस्पर्धा र परीक्षामा सफलता मिल्नेछ। शत्रुहरू आफै किनारा लाग्नेछन्।

वृश्चिक : बौद्धिक र रचनात्मक काममा रुचि बढ्नेछ।

धनु : पारिवारिक विषयलाई लिएर केही विवाद हुन सक्छ।

मकर : तपाईंको पराक्रम र साहसको चर्चा हुनेछ।

कुम्भ : आर्थिक लाभ हुने र धन सञ्चय गर्ने अवसर मिल्नेछ।

मीन : आज तपाईंको मनमा शान्ति र शरीरमा ऊर्जा रहनेछ।

गुरुजीसङ जन्मकुटुनी हस्तरेखा परामर्स लामो

9812005378

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

वारुणा यन्त्र	५२००११	विद्युत फ्युज शाखा	५९०८३४, ५९०८३५
प्रहरी (हप्टीइलाईन)	४२००९९, ४२०२९९, १००	साह केबुल	५२४७२२
एम्बुलेन्स (रेडक्रस)	१०२	जानकी केबुल	५२३७२८
एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१	म्याक्स टीभी	०४१-५९०८९७, ९८०१६६८६५२
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब)	९८०४८५१९२६	नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा	५२९२६२
अञ्चल अस्पताल	५२००३३	मुजेलिया प्रहरी चौकी	५२०७५०
जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक	५२५०११, ५२५८९९	सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया	५२७२९३, ५२७८००
नेपाल शिक्षक संघ (एम्बुलेन्स)	९८०१६४४५५, ९८५४०२८२९६	बुद्ध एयर	५२५०२२
जानकी हेल्थकेयर सेन्टर रामानन्द चोक	५२५३४७	यति एयरलायन्स, शिवचोक	५९०३०१/५९०३०२
रक्तसंचार (रेडक्रस)	५२०८७०	होटल मानकी	९८५८९३३४, ९८५८९३३४३
ॐ शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स)	९८५४०२७४३४	होटल रामा	५२००५९, ५२३८५४
कृष्णा नर्सिङहोम	५२९९१८	वेलकम होटल	९८०१६२००६५, ९८०१६२००६४
विरेन्द्र डेन्टल हेल्थ केयर	५२८४३७	गौतम होटल, बर्दिबास	०४४-५५००३४
आँखा अस्पताल	५२०३९७	जलेश्वर अस्पताल	०४४-५२००७०
रेडियो टुडे (९९ मेगाहर्ज)	९८०१६२६०२६	प्रहरी (जलेश्वर)	५९०३०१/५९०३०२
एयर पोर्ट	५९००५८, ५९००५२	एम्बुलेन्स (जलेश्वर)	९८५८९३३४, ९८५८९३३४३
		विद्युत (जलेश्वर)	५२००५९, ५२३८५४

जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान ढोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे

बिहान पूजा आरती : ०७:०० बजे

बिहान ढोका बन्द : १२:०० बजे

अन्न क्षेत्र : मिश्रक भोजन

दिउँसो ढोका खुल्ने समय : ०४:०० बजे

सन्ध्या पूजा आरती:सोभित : ०७:३० बजे

राम मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान ढोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे

मंगल आरती : ०७:३० बजे

महाप्रसाद भोग : १२:०० बजे

दिउँसो ढोका खुल्ने समय : ०३:३० बजे

सन्ध्या पूजा आरती सौभित : ०७:०० बजे

रात्रि भोग : ०९:०० बजे

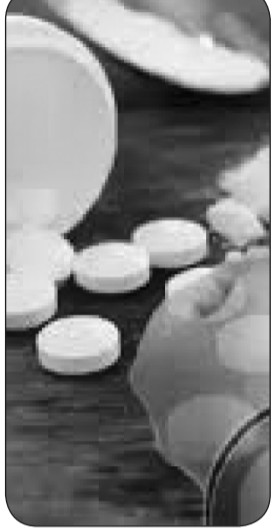
पट बन्द : ०९:१५ बजे

लागुऔषधसहित विभिन्न स्थानबाट बाह्र जना पक्राउ

काठमाण्डु । नियमित गस्तीमा रहेको प्रहरी टोलीले देशका विभिन्न भागबाट लागुऔषधसहित १२ जनालाई पक्राउ गरेको छ ।

केन्द्रीय प्रहरी समाचारकक्षका अनुसार चन्द्रागिरी नगरपालिका-२ नगदुङ्गाबाट लागुऔषध बाउनसुमारसहित कञ्चनपुरको बेदकोट नगरपालिका-७ का २० वर्षीय अरूण चौधरीलाई पक्राउ गरिएको हो ।

यसैगरी, काठमाडौं महानगरपालिका-१६ माछापौखरीबाट चिकित्सकको

सिफारिसमा मात्र खरिद गर्न पाइने विभिन्न औषधिसहित सोही स्थानका ४७ वर्षीय दीपक श्रेष्ठलाई पक्राउ गरिएको छ ।

मोरङको उर्लावारी नगरपालिका-९ का बलबहादुर श्रेष्ठलाई निजकै घरबाट, कैलालीको गोदावरी नगरपालिका-४ गोदावरीस्थित डिएन रुद्र प्लाजा होटलबाट चार जना, धनगढी उपमहानगरपालिका-१३ श्रीलङ्का मुक्त कमेया टोलबाट दुई र टीकापुर नगरपालिका-१ बाट दुई जनालाई खैरो हेरोइन र डिजिटल तराजुसहित पक्राउ गरिएको छ ।

उदयपुरको बेलका नगरपालिका-८ कोठुबाट २७ किलोग्राम गाँजासहित सोही नगरपालिका-८ माजटोलका २५ वर्षीय अशोक राईलाई पक्राउ गरिएको छ । रासस

गर्भवती, प्रसव र सुत्केरीलाई घरदेखि अस्पतालसम्मै छ हिंसा

“सोधेको कुरा उतर नदिने खालको व्यवहार हुन्छ । अस्पताल त समस्या भएर जाने हो ।” साथै, सासू समूहले गर्भवतीको गर्भ जाँच गर्दा पनि लापरवाही गर्ने गरेको र राम्रोसँग परामर्श नदिने गरेको जनाएको छ । समूहका अनुसार जाँचको लागि बोलाउने र धेरै बेर कुराउने, नबुझेको कुरा सोध्न जाँदा “आज धेरै भिड छ हामीलाई फुर्सद छैन” भनेर धेरैबेर प्रतीक्षा गराउने गरेको अनुभव छ ।

हिंसा र दुर्व्यवहार गर्ने व्यक्तिहरू परिवार, छिमेकीदेखि सेवा प्रदायकसम्मै

गर्भवती, प्रसव र प्रसवोत्तर अवस्थामा हिंसा गर्ने व्यक्तिहरूमा परिवारका सदस्य, नातेदार, श्रीमान, छिमेकी र सेवा प्रदायक रहेका छन् । अनुसन्धानले पितृसत्तात्मक सोचको कारण परिवार र छिमेकीबाट हिंसा खेनुपरेको कारण उल्लेख गरेको छ भने सेवा प्रदायकहरूले कामप्रतिको संवेदनशीलता नबुझेर दुर्व्यवहार गरेको निश्कर्ष निकालेको छ ।

विभिन्न अस्पतालमा सेवा लिने क्रममा सेवा प्रदायकबाट गर्भवती, प्रसव र प्रसवोत्तर अवस्थामा हिंसा पर्ने ६२.१ प्रतिशत रहेको यस अनुसन्धानले खुलाएको छ । त्यस्तै सबैभन्दा बढी ७१.१ प्रतिशत हिंसा गर्ने व्यक्तिहरूमा परिवारका सदस्य/नातेदार रहेको अनुसन्धानले देखाएको छ । यसमध्ये अध्ययनमा सेवा प्रदायकले सेवा दिने क्रममा सम्मानजनक व्यवहार नगरेको बताउने पीडित ३७.३ प्रतिशत रहेको छ । सेवा प्रदायकले शारीरिक जाँच गर्नुपूर्व सूचित सहमति नलिएको बताएका महिलाको सङ्ख्या गर्भवतीमा १५.२ र प्रसवोत्तरमा १३.८ प्रतिशत रहेको छ ।

अध्ययनमा कोशी प्रदेशका ४० वर्षीया एक महिलाले आफूलाई श्रीमानले निरन्तर छोरा जन्मानुन दबाव दिइरहेको र अपशब्दहरू प्रयोग गरेर चार/चार जना काम नलामे छोरी जन्माइसु भन्दै मानसिक एवं शारीरिक यातना दिने गरेको भनाइ उल्लेख छ । यस्तो अवस्थामा महिलाले भावनात्मक, शारीरिक र यौन हिंसा खेनु परेको छ । यौन हिंसा भोगेका महिलाहरू ४२ प्रतिशत रहेका छन् । १२.२ प्रतिशत शारीरिक हिंसा, भावनात्मक हिंसा १३.४ प्रतिशत रहेको छ ।

अध्ययनले पनि संस्थागत रूपमा गर्भवती महिलासहित गरिने दुर्व्यवहार र हिंसाबारे सुझाव दिएको थियो । यस अध्ययनले सेवा प्राप्तकर्ताको जानकारीसहितको सहमति प्राप्त नगरी चिकित्सकीय प्रक्रिया वा हस्तक्षेपहरू गरिएको नमूना तथ्य निकालेको थियो । सहमतिबिना प्रदान गरिने सेवा शतप्रतिशत रहेको देखिएको छ । असम्मानजनक सेवा ७२.२ प्रतिशत, गोपनीयता उल्लङ्घन गर्दै दिइएको सेवा ६६.६ प्रतिशत, अपेक्षा वा परित्यागको अनुभव ३५.६ प्रतिशत, शारीरिक दुर्व्यवहार (कुटपीट, चट्काउने, चिमोदार्ने तथा रूखो व्यवहार) १२.२३ प्रतिशत रहेको तथ्याङ्कले उल्लेख गरेको छ ।

विश्व स्वास्थ्य सङ्गठन (डब्लुएचओ) र अन्य अन्तरराष्ट्रिय संस्थाहरूले गर्भवतीमा हुने घरेलु हिंसालाई मानव अधिकारको उल्लङ्घनका रूपमा लिएको छ । डब्लुएचओ र अन्य अन्तर्राष्ट्रिय क्लिनिकहरूको दिशानिर्देशहरूमा विश्वभर गर्भवतीमध्ये एक तिहाइभन्दा बढीले घरेलु हिंसाको अनुभव गरेको बताएको छ । त्यस्तै, यो अवस्थामा मातृ मानसिक तनाव, गर्भपतन, कम तौलमा शिशु जन्मिने तथा प्रसूतिपूर्व जाँच हिलो हुनेजस्ता समस्याहरू देखापर्ने गरेको छ ।

सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार ऐन, २०७५ को ६ को दफा २ मा नेपाल सरकारले तोकेको मापदण्ड पूरा गरेको गैरसरकारी तथा निजी स्वास्थ्य संस्थाले सम्मानजनक प्रसूति सेवा प्रदान गर्नु पर्ने भनिएको छ । ऐनको परिच्छेद-७ मा कसुर र सजाय तोकिएको छ । यद्यपि सम्मानजनक व्यवहार नगरिएको खण्डमा के सजाय हुने र उजुरी कसरी दिने भन्ने कुनै स्पष्ट किटान गरिएको छैन ।

नेपाल बहुसूक्ष्म सर्वेक्षण २०२४-२०२५ को प्रतिवेदनमा संस्थागत सुत्केरी गराउने ९०.५ प्रतिशत पुगेको छ । विगतको २०२२ को तुलनामा ८० प्रतिशतबाट वृद्धि भई ९०.५ प्रतिशत पुगेको हो । अभिवृत्ता श्रेष्ठका अनुसार नेपाल प्रहरीको गत वर्षको लैंगिक हिंसामाथि परेका उजुरीहरूमध्ये १४ वटा उजुरी गर्भवती अवस्थामा परिवार, श्रीमान, आफन्तजनबाट कुटपीट भएको विवरण पाइएको छ ।

उहाँले सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन स्वास्थ्य अधिकार ऐन, २०७५ स्पष्ट नहुँदा सम्मानजनक सेवाको प्रभावकारी हुन नसकेको बताउनुभयो । प्रसूति सेवालालाई मर्यादीत, प्रभावकारी र सेवामैत्री बनाउन ऐन संशोधन पहिलो आवश्यकता रहेको उहाँको भनाइ छ ।

मन्त्रका कार्यकारी निर्देशक श्रेष्ठले ऐनमा गैरसरकारी र निजी स्वास्थ्य संस्थामा मात्रै सम्मानजनक प्रसूति सेवा दिनुपर्ने अवधारणा नै न्यायोचित नरहेको जनाउनुभयो । सबैभन्दा बढी प्रसूति सेवा लिने संस्थाहरूमा सरकारी स्वास्थ्य संस्थाहरू रहेकाले ऐन संशोधन गरेर सम्मानजनक सेवाप्रदायकको प्राथमिकतामा जोड दिनुपर्ने उहाँले सुनाउनुभयो । उहाँ भनुहुन्छ, “अब ऐन नै संशोधन गर्नु पर्छ । सम्मानजनक सेवा भनेको के हो र ? यसको पाना नगरे कस्तो कसुर सजाय हुने समेत प्रष्ट ऐनमै व्यवस्था गरिनुपर्छ ।” रासस

मनोचिकित्सक डा प्रतिष्ठा धिमिरेका अनुसार गर्भवत्या र सुत्केरी अवस्था निकै संवेदनशील हुने भएकाले यतिबेला उहाँहरूलाई घर परिवारदेखि अस्पतालसम्मै सम्मानजनक व्यवहार गरिनुपर्छ । प्रसूति गृहमा सेवा प्रदान गर्नुभएको धिमिरे हालै मात्रै पाटन अस्पतालमा कार्यरत हुनुहुन्छ । प्रसूतिमा हुँदा गर्भवती र सुत्केरीको मनोपरामर्शमा केन्द्रित हुँदाको अनुभव सुनाउँदै उहाँ भनुहुन्छ, “गर्भवती वा सुत्केरीले आफ्नो घरको गुनासो सुनाउनुहुन्छ तर, यस्तो बेला हामीले उहाँलाई सुनेर सान्त्वना दिन्छौं ।”

प्रसूति गृहका निर्देशक डा श्रीप्रसाद अधिकारीले आफू तीन वर्षदेखि प्रसूतिमा निर्देशक भएसँगै अस्पताल परिसरभित्र आएका सबै सेवग्राहीलाई सम्मानजनक सेवा प्रदान गर्ने विषयमा संवेदनशील हुँदै आएको बताउनुभयो । कर्मचारीहरूलाई दिइने विभिन्न तालिमहरूमा सेवाग्राहीप्रति गरिने सम्मानपूर्वक व्यवहार र नम्र आचरणको विकास गर्ने अभिमुखीकरण तालिम दिने गरेको डा अधिकारीले सुनाउनुभयो । यति हुँदाहुँदै पनि कम जनशक्तिले धेरै सेवग्राही एकैचोटी हेर्नुपर्दा, भौतिक संरचनाको अभाव र जनचेतनाको कमीले गर्दा सेवग्राही र सेवाप्रदायक बीच अपमानजनक व्यवहार हुन पुगेको हुनसक्ने उहाँले स्वीकार गर्नुभयो । उहाँले मानवीय स्वभाव सुधार गरेर नैतिकतामाथि जनचेतना दिँदै व्यवहारमा सुधार ल्याउनुपर्ने उहाँको धारणा छ ।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय महिलावाक्स्व सबै प्रकारका भेदभाव उन्मूलन गर्ने महासन्धि (सिड) समितिको सातौँ आवधिक प्रतिवेदनमा प्रसवको समयमा गर्भवती महिलाले सुख्खा सुनिश्चित गर्ने कानुनी तथा नीतिगत उपायहरू कार्यान्वयन गर्नु, साथै प्रसूतिसम्बन्धी हिंसा तथा महिला र किशोरीहरू प्रति हुने तथा लैङ्गिक भेदभावको समाधान गर्नु भनि नेपाललाई सुझाव समेत दिएको छ ।

सन् २०२१ मा विराटनगरमा भएको एक

प्रदेशका महिलाहरूमा बढी पाइएको छ । स्वास्थ्य संस्थामा बच्चा जन्माउँदा १२.३ प्रतिशत महिलाहरूले आवश्यक सहयोग चाहिएको बेलामा सेवा प्रदायकले एक्लै छाडिदिएको अनुसन्धानमा उल्लेख छ ।

त्यस्तै, ७.९ प्रतिशत महिलाले बच्चा जन्माउने बेलामा सहयोगका लागि अनुरोध गर्दा पनि अस्पताल सेवा प्रदायकबाट कुनै पनि सहयोग नपाएको अनुभव सुनाएका छन् । अध्ययनमा प्रसूतिपछि पैसा तिर्न नसकेर घर नपठाएको भन्नेहरूमा ०.५ प्रतिशत रहेको उल्लेख छ ।

अध्ययनमा उल्लेख गरिए अनुसार, लुम्बिनी प्रदेशको सासु समूहले गर्भवती जाँचको लागि अस्पताल जाँदा सेवाप्रदायकले राम्रो व्यवहार नगरेको बताएको छ । “सोधेको कुरा उतर नदिने खालको व्यवहार हुन्छ । अस्पताल त समस्या भएर जाने हो ।” साथै, सासू समूहले गर्भवतीको गर्भ जाँच गर्दा पनि लापरवाही गर्ने गरेको र राम्रोसँग परामर्श नदिने गरेको जनाएको छ ।

किस्पाड बहुप्राविधिक शिक्षालय, जहाँ पढ्छन् सातै प्रदेशका विद्यार्थी

किस्पाड । प्राकृतिकरूपमा सुन्दर नुवाकोटको किस्पाड गाउँपालिका शिक्षक गन्तव्यस्थलका रूपमा पनि अघि बढ्दैछ । पछिल्लो तीन वर्षयता गाउँपालिकाले प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सिटिडिभिटी)बाट सम्बन्धन लिएर सुलभ मूल्यमा प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन गरेपछि पूर्वको सङ्खुवासभादेखि पश्चिमको कञ्चनपुरसम्मका विद्यार्थी प्राविधिक शिक्षा लिन किस्पाड पुगेका छन् ।

मुलुकभरका गाउँपालिकामध्ये स्वास्थ्यतर्फको बहुप्राविधिक शिक्षालय आफैले सञ्चालन गर्नेमा पहिलो भएको किस्पाड गाउँपालिकाले सामान्य चिकित्सा र डिप्लोमा इन फार्मेसीको कोर्स पूरा गर्न रु एक लाख ९५ हजार मात्रै शुल्क लिँदै आएको छ । किस्पाड गाउँपालिका-३, काहुलेमा २०८० सालमा स्थापित सो शिक्षालयले पहिलो व्याच हिलो सम्बन्धनका कारण डिप्लोमा इन फार्मेसीमात्र भर्ना गरेको थियो । दोस्रो व्याचका सामान्य चिकित्सा र डिप्लोमा इन फार्मेसीको कोर्स पूरा हुने गरी भर्ना गरेको छ ।

सातै प्रदेश र ३१ जिल्लाका विद्यार्थीहरू अध्ययन गर्ने हिसाबले पनि यो शिक्षालय सम्भवतः मुलुककै पहिलो शिक्षालय बनेको छ । गृह जिल्ला नुवाकोटका ३० प्रतिशत र बाँकी अन्य जिल्लाका विद्यार्थी यहाँ अध्ययनरत रहेका किस्पाड अहिले शैक्षिक पर्यटनको गाउँ बन्न पुगेको छ । यहाँ बाहिरी जिल्लाबाट आएका अधिकांश विद्यार्थी शिक्षालयकै होस्टेलमा बसेर पढ्छन् । केहीले शिक्षालय बस्पर डेरा लिएका छन् ।

प्राविधिक शिक्षालयमा

स्वास्थ्य सहायक (एचए) मा अध्ययनरत सङ्खुवासभाकी सङ्गीता मगर, सन्धानकी धनसोरी बुढाथोकी, महोत्तरीकी प्रियङ्का यादव, सर्लाहीका अर्पितकुमार दास र रौतहटकी आकृति चौधरी विभिन्न जिल्लाबाट जोडिए पनि आफूहरू अब एकै शिक्षालयको शिक्षार्थी भएकामा खुसी देखिन्छन् । यस्तै बाजुराकी कोपिला विश्वकर्मा र प्रमिला दानी मात्र होइन डिप्लोमा इन फार्मेसी पढिरहेकी सुखेताकी विजया शिक्षा पढाइसँगै नयाँनयाँ साथीहरू बनेकामा फरक अनुभूति गरेको बताउनुभयो । रोचक कुरा, यही शिक्षालयमा पिता डिल्ली ढकाल र छोरी सलिला ढकाल फार्मेसीको विद्यार्थीका रूपमा हुनुहुन्छ । नुवाकोटको लिखु गाउँपालिका-२, लिखुगे निवासी ढकाल पढाइ पूरा गरेर गाउँमै फार्मेसी खोल्ने योजनामा

रहुनुभएको छ । “ग्रामीण भेगमा पनि यस प्रकारको शिक्षा उपलब्ध हुनु हाम्रा लागि राम्रो कुरा हो”, डिल्ली ढकालले भन्नुभयो । कैलालीको घोडाघोडी नगरपालिका-२ बाट किस्पाडमा प्राविधिक शिक्षा हासिल गर्न आएका शैलेश गिरी भोगालिको टोटा भाए पनि सुलभरूपमा पढ्न पाइने भएकाले यहाँ आएको बताउनुहुन्छ । गिरीको शिक्षालयमा १७ विद्यार्थी भएर पढ्ने गरेका छन् ।

नुवाकोटकै सूर्यगढी-५ की विद्यार्थी अञ्जली गिरी शिक्षालयमा छात्राका लागि व्यवस्थित र सुरक्षित आवास रहेको बताउनुहुन्छ । किस्पाड-१, भाल्चेका रुबन तामाङ समग्रमा शिक्षालयको पढाइ राम्रो रहेको प्रतिक्रिया दिनुहुन्छ । उहाँहरू दुवैले पढाइ सकेर भण्डकल खोल्ने तयारी गर्नुभएको छ ।

प्रमुख शिक्षालयका विद्यार्थीका अनुसार देशको समग्र भ्रलक शिक्षालयमा पाइन्छ ।

शिक्षालयमा पहिलो वर्षमा सामान्य चिकित्सा र डिप्लोमा इन फार्मेसी ४०/४० विद्यार्थी रहेकामा छात्रवृत्तिमा अध्ययनमा तीन विद्यार्थी छन् । प्रदेशअनुसार सामान्य चिकित्सातर्फ ६ प्रदेशका विद्यार्थी र डिप्लोमा इन फार्मेसीतर्फ सातै प्रदेशका विद्यार्थी छन् । विभिन्न विषय र वर्षमा गरेर बारा, रौतहट, पर्सा, सर्लाही, बर्भाङ, बाजुरा, धादिङ, दोलखा, हुम्ला, कालिकोट, नुवाकोट, रुसुवा, रोल्पा, सङ्खुवासभा, बैतडी, बाजुरा, बर्दिया, धादिङ, हुम्ला, कालीकोट, कञ्चनपुर, नुवाकोट, ओखलढुङ्गा, रौतहट, सर्लाही, सिन्धुली र तनहुँका विद्यार्थी अध्ययनरत छन् ।

दोस्रो वर्षमा प्रदेशगतरूपमा बागमतीका २७, गण्डकीका एक, कर्णालीका १७, मधेशका २६ र सुदूरपश्चिमका चार विद्यार्थी अध्ययनरत छन् । तेस्रो वर्षमा विभिन्न प्रदेश र जिल्लाका गरी ७६ विद्यार्थी छन् । “होस्टेल सुविधिका साथै शिक्षालयमै उत्पादन गरिएको अर्गानिक तरकारी प्रयोग गरेर विद्यार्थीलाई गाउँघरको अनुभूति दिइएको छ ।” शिक्षालय प्रमुख विद्यार्थीका अनुसार देशको भन्नुभयो, “हामीले समय समयमा

अतिथिलाई कक्षा दिलाउनका साथै खेलकुद सप्ताह, हजिरीजवाफ, वक्तव्यकला, सस्वती पूजा, वनभोज, नारी दिवस तथा होली उत्सवजस्ता कार्यक्रम गर्दै आएका छौं । यसले विद्यार्थीमा उत्साह पैदा गरेको छ ।”

गाउँपालिकाका अध्यक्ष एवं शिक्षालय सञ्चालक समितिका अध्यक्ष वीरवल तामाङ ३१ जिल्लाका विद्यार्थी आएर पढ्नु भनेको किस्पाडको पानीलाई ती विद्यार्थीहरूले प्रसादका रूपमा लिन पाएको अवसरमा रूपमा आफूहरूले लिएको बताउनुहुन्छ । गाउँपालिकाको आय विस्तार र राष्ट्रका लागि उद्यमशीलताको विकासको शिक्षालय एक कोसेढुङ्गा हुने उहाँले बताउनुभयो । यसलाई आफूहरूले सेवाका रूपमा लिएको र पर्यटकीय विकासका लागि पनि आधार हुने तामाङले विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

गाउँपालिकाका उपाध्यक्ष अर्जुनप्रसाद न्यौपाने दरबन्दी पूर्ण हुने गरी नियमित भर्ना हुनु र विद्यार्थीहरूबाट अहिलेसम्म सकारात्मक प्रतिक्रिया प्राप्त हुनुले शिक्षालयको भाविष्य उज्वल रहेकामा सन्देश नरहेको बताउनुहुन्छ । गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत केदारप्रसाद खतिवडाका अनुसार आर्थिक वर्ष २०८१/८२ मा सहरी विकास मन्त्रालयबाट भवन निर्माणका लागि रु एक करोडको निर्माण कार्य भएको सो शिक्षालयमा आर्थिक वर्ष २०८२/८३ का लागि सोही मन्त्रालयले रु तीन करोड विनियोजन गरेकामा अहिले शिक्षालयको आफ्नै जग्गामा भवन निर्माण भइरहेको छ । उहाँले क्रमशः गाउँपालिकाले बजेट बढाउँदै प्रयोगशालालगायत पूर्वाधार विकास गर्न शिक्षालयलाई नमुना बनाइने बताउनुभयो । रासस

कञ्चनपुर । सुदूरपश्चिम प्रदेशका सामुदायिक तथा सभ्देवारी वन उपभोक्ता समूहहरूले आफ्नो अधिकार सुनिश्चितता र दिगो वन व्यवस्थापन कार्यान्वयनको माग गर्दै आजदेखि धर्ना कार्यक्रम सुरु गरेका छन् ।

सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घ नेपालसहितका संस्थाको सहभागितामा गठन गरिएको प्रदेशस्तरीय आन्दोलन परिचालन समितिले आजदेखि एक सातासम्म सुदूरपश्चिम प्रदेशको उद्योग, पर्यटन, वन तथा वातावरण मन्त्रालय अगाडि धर्ना कार्यक्रम सञ्चालन गरेको हो ।

वन उपभोक्ता समूहहरूले लामो समयदेखि उठाउँदै आएका माग सम्बोधन नभएको भन्दै यसपटक चरणबद्ध आन्दोलनमा उत्रिन बाध्य भएको बताएका छन् । वन व्यवस्थापन, कट प्रणाली, काठ-दाउरा सङ्कलन तथा विक्रीवितरणसँग सम्बन्धित नीतिगत अस्पष्टता र व्यावहारिक कठिनाइका कारण सामुदायिक वन व्यवस्थापनमा असर परेको वन उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूको भनाइ छ ।

वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन समिति सुदूरपश्चिम प्रदेशका अध्यक्ष पुष्करबहादुर बमका अनुसार विद्यमान बहुस्तरीय कट प्रणालीले वन उपभोक्ता समूहलाई आर्थिक रूपमा कमजोर बनाइरहेको छ । “वनबाट सङ्कलन हुने काठ-दाउरामा सङ्घ, प्रदेश, स्थानीय तह र आन्तरिक राजस्व कार्यालयबाट विभिन्न शीर्षकमा कर लाग्दा दोहोरे-नेहेरो करको भार परेको छ”, उहाँले भन्नुभयो, “यसले वन व्यवस्थापनमा लगानी गर्ने क्षमता घटाउँदै लगेको छ, त्यसैले एकदम कर प्रणाली लाग्नुपर्छ भन्ने हाम्रो मुख्य माग हो ।”

सामुदायिक वन सम्बन्धित कञ्चनपुरका अध्यक्ष महेशदत्त जोशीले वन ऐन लागू

भएको तीन वर्ष बितिसकदा पनि आवश्यक नियमावली पूर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा नआउनु चिन्ताजनक भएको बताउनुभयो । उहाँका अनुसार दिगो वन व्यवस्थापन (सिल्विकल्चर सिस्टम) कार्यविधि लागू नहुँदा सामुदायिक वनबाट काठ सङ्कलन गर्न नसकिएको र त्यसले वनमा काठ कुहिनै अवस्था सृजना भएको छ ।

“वनभित्र काठ कुहिरहेको छ, तर उपभोक्ताले बाह्य बजारबाट महँगो काठ खरिद गर्न बाध्य छन्”, उहाँले भन्नुभयो, “मलेसियालगायत विदेशी काठ उच्च मूल्यमा आयात भइरहेको छ, जबकि आफ्नै वनमा रहेको काठ प्रयोग गर्न नपाउने अवस्था अन्यत्र हुनुपर्छ ।”

सामुदायिक वन सहजीकरण समितिका सचिव वीरबहादुर राजवंशीले काठ सङ्कलनमा रोक लगाइँदा वन संरक्षणमा समेत असर परेको बताउनुभयो । “वन व्यवस्थापनका लागि आवश्यक स्रोत जुटाउन कठिन भएको छ, वन हेरालु राख्न पनि समस्या भएको छ”, उहाँले भन्नुभयो ।

आन्दोलनरत पक्षले प्रस्तुत गरेको २४ बुँदे मागपत्रमा दिगो वन व्यवस्थापन कार्यविधि तत्काल लागू गर्नुपर्ने, वन व्यवस्थापनका लागि घुम्ती कोष तथा सहुलियत राणको व्यवस्था गर्नुपर्ने, सङ्घीय र प्रदेश

वन नियमावलीबीचका बाभिएका प्रावधान संशोधन गर्नुपर्नेलगायत विषय समेटिएका छन् । त्यसैगरी, वन उपभोक्ता समूहलाई काठ-दाउरा मूल्य निर्धारण र विक्रीवितरणमा स्वायत्तता दिनुपर्ने, घाटाद्वीमा रहेको काठ आन्तरिक खपत गर्न पाउने व्यवस्था गर्नुपर्ने तथा आवश्यकताअनुसार अतिरिक्त काठ सङ्कलन गर्न पाउने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने माग पनि राखिएको छ ।

वन अतिक्रमण नियन्त्रण, नदी तथा चुरे क्षेत्रमा ढुङ्गा, गिट्टी र बालुवा उत्खननका कडाइ, काष्ठ तथा गैरकाष्ठ उद्योगलाई सहुलियत ऋण तथा अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था र प्रशोधनपछि निर्यातमा सहजीकरण गर्नुपर्ने विषय अघि सारिएको छ ।

वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन समिति सुदूरपश्चिम प्रदेशका महासचिव पुनाराम चौधरीका अनुसार सरकारी तथा गैरसरकारी संरचना निर्माणमा स्वदेशी काठको अनिवार्य प्रयोग गर्नुपर्ने, वन उपभोक्ता समूहको क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुपर्ने, अभिलेख तथा लेखा प्रणालीमा डिजिटल प्रविधिको प्रयोग गर्नुपर्ने र वन क्षेत्रको योगदानलाई राष्ट्रिय आयमा समेट्नुपर्ने माग राखिएको छ । रासस

जनकपुर टुडेको फेसबुक पेजमा विभिन्न पाठकहरूले पठाएका कविता/गजलहरू

॥ जार गेलै गर्मी एलै ॥

जार गेलै गर्मी एलै
बोडर मे कडाई भेलै
सय रुपैया के समान छुट
गरीब जनता के भेल दुख
कोनो पाटी के जितैला सँ
जनता के हितमे नै भेलै काम
यै देश मे बिचौलिया के छै यैस अराम
देश मे बेरोजगारी छै सोर्स फोर्स बलाके
रोजगारी छै
सर्वसाधारण गेलै खाडी
अपना देशमे नै भेटलै रोजगारी
केकरा कहबै निक केकरा खराब
सत्ता मे जाइते बदलै सरकार
जनताके परल छै कर के भार
पेट्रोल डिजल मगाई भेलै
मान्य ज्युके रजाई भेलै
गरीब जनता के परलै भारी
नेता सब चढै करोडक गाडी

धनेश्वर ठाकुर
धनुषाधाम, ४ लक्ष्मीपुर
हाल सात समुद्र पार दोहा कतार

॥ सेहर खुबसुरत लगता है ॥

यहाँ न कोइ किससे बात कर्ता हे
यहाँ न कोइ किसका हाल परखता हे
दर्द हो अगर कोइ सब चुपचाप सेहता हे
३ सेहेर खुबसुरत लगता हे ३
यहाँ रातमे भि भिड लगता हे
यहाँ खाना भि समय से मिलता हे
बस प्यासेको यहाँ पानी नहि मिलता हे
कुतेको साही भोग लगता हे
३ सेहेर खुबसुरत लगता हे ३
सब अन्जान सब अजनबी स लगता हे
पुछो किससे तो सब गाउँका लगता हे
मिटिके बदनपे बस पैसा चमकता हे
निन्द से आखे भरी हे ए साफ भलकता हे
३ सेहेर खुबसुरत लगता हे ३
मनमे छटपट मफिकमे आग लगा रेहता हे
घर भि बनाना हे ए ख्याल चलता रेहता हे
स्कुल गएहे बच्चे लोटके आए होडे
ईश ख्याल से ओ शब्द मुसकुरता रेहता हे
३ सेहेर खुबसुरत लगता हे ३
अवाज इन्जिन कि भले परेशान कर्ता हे
शौख कमानीकी एक उडान भरता हे
लाख कोसिस के बाध भि
हर शब्द थोरा गुमनाम रेहता हे
३ सेहेर खुबसुरत लगता हे ३

कलम : स्नेही साह
हाल : खाडी मुलुकमा

आमाको माया

प्रेम शर्मा एकांत प्रेमी
कालेबुड

दिपा को बिबाह कालेबुडमा भएको थियो। आफुले मन पराएको केटा सग उनी बिना बाच्च सबदेन थिई। दिपा, बिबाहको तीन वर्ष पछी एउटा सुन्दर नानी जन्मिन पुग्यो। उनिहरूले नानिको नाम प्रेम राखे यसरी निरन्तर जीवन अगाडि बढदै थियो।
छोरालाई पिठ्युँ मा बोकेर दिपा भारी बोकिथन गर्न जाकिथन अचानक सडकमा हिडिरहेको समय गाडी को ठक्करबाट बुबाको मृत्यु भयो भने प्रेम अगां भयो यो संसार अथारो भयो।
दिपा बेहोस भईन छोरालाई हतारमा अस्पतालमा पुर्याईना कालेबुड अस्पतालमा जहा भिड-भाड छ।
दिपा ईमर्जेन्सी कक्ष गइन भनिनु खुड्का को अप्रेसन गर्नुपर्ने हुन्छ। तर उ हिडन सबदेन। हामी सबको कोशिश गर्ने छौ। अनि आँखा को ज्योति पनि गुमेको छ। अप्रेसन भयो,तर उसको आँखा टिक भएन दिपा लाई

देखन सबदेन छोराला लागि अन्धी भईनु घर लिएर गयो। दिन बिदै गयो। प्रेम को सफलताको शिखर चुम्दै छ कालेबुड रकभेल ऐकेडेमी मा उ कालेबुड को नै टप भयो। कलेजमा साथीहरूले अन्धीको छोरा भन्यो आमाले लिन आउदा प्रेम लाई रिस उठन थाल्यो आमा टाढा भाम थाल्यो।
प्रेम आमा सग छुई बन्न थाल्यो धैरे दिन बाट छोराको आवाज सुन नपाउदा आमाको माया-ममताले आशु को नदि बन्यो पुग्यो आमा घरमा आउदा पनि बोल्दैनासुनेको नसुने भै गयो।आमाले मायाको भक्तानो थिचेर निरिक्दै थिई कालेबुड १० माईलमा गाडीले ठक्कर दिदा घटनास्थल मृत्यु हुन पुगिन्।
प्रेम ले आमाको मृत शरीर देखेर काखमा उठाई रून थाल्यो। आमाको यस्तो हाल देखेर कराउन थाल्यो आज रिस लाई काबु मा राकन नसक्दा प्रेम ले आमा गुमाउनु पुग्यो।
आमा लाई कहिले दुःख नदिने। आमाको ममता सधै अजम्बरी छ प्रेम लाई आमाको मायाको याद ले सताएको छ।

॥ आमाको नामको उज्यालो ॥

इन्द्रजित साफी दाइ अगाडि बडे,
न्यायको बाटो दृढताले अडे।
आमाको नामबाट नागरिकता दिने,
पीडितहरूको सपना साँचो बनाउने।
वर्षौदेखि आँखा भिजेका थिए,
पहिचान बिना जीवन बितेका थिए।
दाइको आवाज संसदमा गुन्जियो,
नयाँ आशाको सूर्योदय पनि देखियो।
आमाको माया जस्तै पवित्र अधिकार,
अब मिल्यो सबैलाई नागरिकताको आधार।
पीडितको मुहारमा मुस्कान फुलायो,
साफी दाइले न्यायको दीप जलायो।
देशले सम्भरहनेछ यो महान काम,
नागरिकताको उज्यालो बन्यो नयाँ बिहान।
इन्द्रजित साफी दाइलाई सम्मान,
सधैँ रहेसु जनताको मनमा स्थान।

लेखक: पवन कु. यादव
स्थान: क्षिरेश्वोरनाथ नगरपालिका ६ सखुवा बाजर

“तीन दाजुभाइको सफलता”

कठिन थियो बाटाहरू, परदेशी भूमिमा,
दश, पन्ध्र वर्षको संघर्ष, आँसु र पसिनामा।
जनकपुरको माटो मुटुमा, सपना सजाए,
दोहाको तातो बालुवामा, भविष्य बनाउन आएर।
मोहम्मद अहमद रजाको दूरदृष्टि, मार्गदर्शन मिल्यो,
मोहम्मद महबूब रजाको अथक मेहेनतले, सफलताको बाटो खुल्यो।
कान्छो भाई शेख प्यारेको जोस र जाँगर, सधैँ प्रेरणा बन्यो,
तीन दाजुभाइको एकताले, असम्भवलाई सम्भव तुल्यायो।
पसल थापे, कम्पनी खोले, हिम्मत नहारी,
आज सफल व्यवसायी बने, सारा बाधा विदारी।
यो सफलताको कथाले, दिन्छ सन्देश तुला,
मेहनत र लगनशीलताले, शिखर छुन्छ चुलिँदो।
मरुभूमिमा पसिना बगाए, रगतलाई पानी बनाए,
निरन्तरको प्रयासले, हरेक चुनौतीलाई हराए।
देशको माया मुटुमा, आँट बोकी हिँडेका,
प्रगतिको शिखर चढी, संसारकै शिर उठाएका।
त्यसैले नथाक कोही, आफ्नो लक्ष्यमा लम्कन,
मोहम्मद, महबूब र शेखको यात्राबाट, प्रेरणा लिन जीवन बदल्ला।
विचलित नहोऊ कोही, संघर्षदेखि डराएर,
आफ्नो भाग्य आफैँ कोर, कर्मले जगाएर।

लेखक : मो.अमिर हुसैन
ठेगाना : जनकपुरधाम ३५ लोहना

॥ सुनौलो किरण ॥

पहाडको टाकुराबाट उठ्दै,
सुनौलो किरण फैलाउँदै,
सबैलाई न्यानो दिँदै,
घाम उदायो है।
निद्राबाट बिउँझाउँदै,
नयाँ दिनको थालनी,
पन्छीहरूको गीत गाउँदै,
यसले सबैलाई खुसी ल्यायो।

लेखक: शम्भु साह (कालुनी साल्लाहकार)
ठेगाना: मिर्चैया न. पा ११

“कर्मको फल”

एक दिन को कुरा हो , भगवान श्री कृष्णले आफ्नो भक्तलाई कर्म को बारेमा सम्झाइरहनु भएको थियो। भक्तले दुःखी भएर सोध्यो, “प्रभु, मैले कसैलाई हानि गरेको छैन, तैपनि म किन दुःख भोग्छु?” भगवान श्री कृष्ण ले मुस्कुराउँदै उसलाई खेतमा लगे। त्यहाँ एउटा बीउ छर्ने किसानलाई आँल्याउँदै उनले भने।
जून बीउ हामी रोप छौ त्यही बीउले फल दिन्छ आज तपाईंले पाउने फल तपाईंको विगतका कर्महरूको परिणाम हो। र तपाईंले आज गर्ने कामले भोलि तपाईंको भविष्यलाई आकार दिनेछ। भक्तको आँखामा आँसु भयो। उसले बुझ्यो कि कर्मले तपाईंको भाग्यलाई आकार दिन्छ। असल कर्मले मात्र साँचो खुशी ल्याउँछ। त्यही भएर जब हामी आज मेहनत का साथ काम गर्छौ तब हाम्रो फल पकै मिलछ।

लेखक नाम :- आनन्द कुमार कामत
ठेगाना :- जनकवर्द्धिनी गाउँपालिका टोल (५)
पतनका, धनुषा (नेपाल)

रितेश देशमुखको फिल्म ‘राजा शिवाजी’ को विशेष शो काठमाडौंमा

एजेन्सी । बलिउड अभिनेता रितेश देशमुखको ‘ड्रिम प्रोजेक्ट’ मानिएको फिल्म ‘राजा शिवाजी’ नेपालमा पनि रिलिज हुने भएको छ। वितरण कम्पनी नेओम फिल्मसका कश्यप नरेन्द्र वेद र नवीन उदासले फिल्म भारतसँगै नेपालमा पनि रिलिज हुने जनाए। रिलिजकै दिन विशेष शो गर्ने वितरणकर्ता तयारी छ। जसमा भारतीय दूतावासका प्रतिनिधि, नेपाली सञ्चारकर्मी र सेलिब्रिटीको सहभागिता हुने जनाइएको छ। ‘साहस, नेतृत्व र स्वराजका प्रतीक छत्रपति शिवाजी महाराजको जीवन र दृष्टिकोणलाई नेपालमा प्रस्तुत गर्न पाउँदा हामी निकै उत्साहित छौं’, वितरण कश्यप नरेन्द्र वेदले भने ‘यो केवल एउटा फिल्मको प्रदर्शन मात्र नभई भारत र नेपालबीचको गहिरो सांस्कृतिक र ऐतिहासिक सम्बन्धलाई थप बलियो बनाउने माध्यम पनि हो।’

वीरताको साभा इतिहास र आध्यात्मिक मूल्यमान्यताले पुस्ताँदेखि हामीलाई प्रेरित गर्दै आएको छ। वितरण वेदले फिल्मको महत्वलाई राख्दै सिते हलहरूलाई सो उपलब्ध गराउन समेत आग्रह गरे छन्। मराठा साम्राज्यका संस्थापक छत्रपति शिवाजी महाराजको जीवनमा आधारित यस फिल्मलाई अभिनेता रितेश आफैले निर्देशन गरेका हुन् भने मुख्य भूमिकामा पनि उनी स्वयं देखिएका छन्। फिल्ममा जेनेलिया देशमुख, सञ्जय दत्त, विद्या बालन, अभिषेक बच्चन र महेश मान्जरेकर जस्ता दिग्गज कलाकारको पनि अभिनय छ। रितेशका कान्छा छोरा राहिल देशमुखले यस फिल्ममा छत्रपति शिवाजी महाराजको बाल्यकालको भूमिका निवाह गर्दै अभिनयमा डेब्यु गरेका छन्।

जियो स्टुडियोज, ज्योति देशपाण्डे र जेनेलिया डिस्जाले निर्माण गरेको फिल्म आगामी मे १ (बैशाख १८ गते) देखि नेपालमा प्रदर्शनमा आउनेछ। मिडिया रिपोर्टका अनुसार फिल्मको बजेट १०० करोड भारतीय रुपैयाँभन्दा बढी छ। देशमुखले निर्देशन गरेको यसअघिको मराठी फिल्म ‘वेड’ व्यावसायिक रूपमा निकै सफल भएको थियो, जसका कारण ‘राजा शिवाजी’ प्रति दर्शकको दूलो अपेक्षा छ।

‘पुष्पा २’ लाई उछिन्दै ‘धुरन्धर २’ बन्यो विश्वभर धेरै कमाउने तेस्रो भारतीय फिल्म

एजेन्सी । बलिउड निर्देशक आदित्य धरको फिल्म ‘धुरन्धर : द रिभेन्ज’ले विश्वव्यापी कमाइमा एउटा महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गरेको छ। फिल्मले १,७५० भारु ग्रस कमाइ पार गर्दै सुकुमारको ‘पुष्पा २ : द रूल’ लाई पछि पार्न सफल भएको हो। यससँगै ‘धुरन्धर २’ सर्वाधिक कमाउने भारतीय फिल्मको सूचीमा तेस्रो स्थानमा उक्लिएको छ। यस सूचीमा अहिले पनि ‘बाहुबली : द कन्क्लुजन’ र ‘दंगल’ मात्र अगाडि छन्।

आइतबार (अप्रिल १९) सम्म आइपुग्दा फिल्मले विश्वभर १,७५० करोड भारु ग्रस कमाइ गरेको हो। यसमध्ये भारतमा मात्रै १,१११ करोड भारु नेट कलेक्सन छ, जुन धेरै बजारमा दोस्रो उच्च कमाइ हो। विदेशमा फिल्मले ४६ मिलियन अमेरिकी डलर कमाएको छ, जसले यसलाई ओभरसिज कमाइकर्फ शीर्ष १० नजिक पुऱ्याएको छ।

रणवीर सिंह अभिनित फिल्मले सन् २०२४ मा रिलिज भएको अल्लु अर्जुनको ‘पुष्पा २’ (१,७४२ करोड ग्रस)लाई उछिन्नेको हो। ‘पुष्पा २’ले आफ्नो अधिकांश कमाइ भारतमै गरेको थियो, जहाँ यसको नेट कलेक्सन १,२३४ करोड भारु पुगेको थियो। तर अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा यसको कमाइ ३२ मिलियन डलर

मात्र थियो। अब ‘धुरन्धर २’ को लक्ष्य एसएस राजामौलीको ‘बाहुबली २’ बनेको छ, जसको विश्वव्यापी कमाइ १,७८८ करोड रुपैयाँ (मुद्रास्फीति समायोजन बिना) छ। शनिबार मात्रै फिल्मले विश्वभर ६.७० करोड भारु कमाएको छ भने आइतबार करिब ७ करोड थपने अनुमान गरिएको छ। यसले कुल कमाइलाई करिब १,७५५ करोड रुपैयाँ पुऱ्याउनेछ, जुन ‘बाहुबली २’ को लाइफटाइम कमाइभन्दा करिब ३३ करोड कम हो।

सोमवारदेखि कमाइमा गिरावट आउने अनुमान गरिए पनि केही साताभित्र ‘बाहुबली २’ को रेकर्ड समाले सम्भावना छ। यद्यपि ‘भूत बंगला’को रिलिजले ‘धुरन्धर २’को कमाइमा केही असर पारेको छ। तर आगामी केही सातासम्म दूलो प्रतिस्पर्धी फिल्म नआउने भएकाले यसको गति कायम रहने अपेक्षा छ। छिट्टै ओटीटीमा नआउने भएकाले हलमा यसको रन अफै लाम्बने देखिन्छ।

तर, ‘दंगल’को २,०७० करोड भारुको सर्वकालीन रेकर्ड भने ‘धुरन्धर २’ले पार गर्न कठिन देखिएको छ। वास्तवमा यो फिल्म १,८०० करोड भारु नै पार गर्न संघर्ष गर्न सक्छ। यसको एउटा मुख्य कारण गल्फ देशमा रिलिज नहुनु हो, जसले कम्तिमा १२-१५ मिलियन डलर (करिब ११०-१४० करोड भारु) कमाइ घटाएको मानिन्छ।

यदि गल्फ रिलिज भएको भए फिल्म २,००० करोड नजिक पुग्न सक्थ्यो। तुलना गर्दा ‘दंगल’ को दूलो हिस्सा चीन बजारबाट आएको थियो, जहाँ यो अहिलेसम्मकै उच्च कमाउने अन्तर्राष्ट्रिय फिल्ममध्ये एक हो। चीन रिलिज अघि भने ‘दंगल’को कमाइ ७९६ करोड भारु मात्र थियो।

अर्कोतर्फ, ‘धुरन्धर २’ले ‘पुष्पा २’को धेरै कमाइ (१,२३४ करोड भारु) को रेकर्ड पनि तोड्न सक्ने देखिँदैन। अहिले यो करिब १२० करोड भारु पछि छ र त्यो अन्तर घटाउने पर्याप्त गति देखिएको छैन।

रेखाको ‘माया भनेकै यस्तो होला’ भदौ २६ मा आउने

अभिनेत्री रेखा थापाको ८ वर्षपछिको निर्देशकीय कमब्याक फिल्म ‘माया भनेकै यस्तो होला’ हरितालिका तीजको छेको पारेर भदौ २६ गतेबाट प्रदर्शनमा आउने भएको छ। शुक्रबार निर्माताले एफडी कम्पनी, एप्पल इन्टरटेन्मेन्ट र रिच इन्टरटेन्मेन्टसँग वितरणसम्बन्धी सम्झौता गर्दै प्रदर्शन मितिबारे जानकारी दिएका हुन्।

नयाँ र पुराना पुस्ताका स्थापित कलाकार हरेक संयोजन रहेको यस फिल्ममा मदनकृष्ण श्रेष्ठ, दिल श्रेष्ठ, सुष्टि श्रेष्ठ, नम्रता श्रेष्ठ, नीति शाह, उषा खड्गी, लक्ष्मी गिरी, विशाल पहाडी, संगम भण्डारी, रवि डंगोल, सुनिता श्रेष्ठ, विनोद पौडेल लगायतको अभिनय देख्न सकिनेछ। दिलले यही फिल्मबाट करिब ६ वर्षपछि अभिनयमा पुनरागमन गरेका हुन्।

पारिवारिक र त्रिकोणात्मक प्रेमकथामा आधारित यस फिल्मका निर्माता हरि नारायण श्रेष्ठ र माया देवी श्रेष्ठ हुन्। यसमा पत्रकार ध्रुव लम्सालको लेखन रहेको छ। उनी यही फिल्ममाफत १० वर्षपछि लेखनमा फर्किएका हुन्। यसअघि उनले ‘कन्यादान’, ‘को कस्को’, ‘चिनो’, ‘मन परेपछि’, ‘वरदान’, ‘नतिजा’, ‘जाउँ हिँड पोखरा’ लगायतका फिल्म लेखेका थिए।

दीया एण्ड अमु फिल्मसको ब्यानरमा निर्माण भएको फिल्ममा सुदीप बरालको छायांकन तथा प्रशांत सिवाकोटीको संगीत रहेको छ भने पत्रकार राजन घिमिरेको-अडिटरको रूपमा छन्। फिल्मका प्रमुख सहायक निर्देशक अनिरुद्ध आत्रेय हुन्। यो फिल्मले प्रेमकथाको माध्यमबाट सामाजिक भावना र परिवेशलाई उठान गरेको बताइएको छ।

वैशाख ११ : लोकतन्त्र दिवस

काठमाण्डु । वीसौँ लोकतन्त्र दिवस विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरी आज देशभर मनाइँदैछ ।

विसं २०६३ वैशाख ११ गते तत्कालीन राजा ज्ञानेन्द्रले आन्दोलनरत दलको मार्गीचक्रबमोजिम विसं २०५९ जेठ ८ गते विघटन भएको संसद् पुनर्स्थापना गर्नुभयो । जनताको विजय भएको खुसीयालीमा विसं २०६४ देखि देशभर लोकतन्त्र दिवस मनाउन थालिएको हो ।

विसं २०५९ असोजमा संसद् विघटनपछि सशस्त्र द्वन्द्वका कारण निर्वाचन हुन सकेन । निर्वाचन नभएपछि राजाले इच्छा लागेका मानिसलाई प्रधानमन्त्री बनाउने र हटाउने शुद्धखला चल्थो ।

राजा ज्ञानेन्द्रले लोकेन्द्रबहादुर चन्द, सूर्यबहादुर थापा र शेरबहादुर देउवा गरी

तीन जनालाई प्रधानमन्त्री बनाउँदै हटाउँदै गर्नुभयो । विसं २०६१ माघ १९ गते राजा ज्ञानेन्द्रले शासन सत्ता आफ्नै हातमा लिनुभएपछि आन्दोलनरत सात दल र तत्कालीन सशस्त्र युद्धरत नेकपा (माओवादी)का बीच १२ बुँदे समझदारी भयो ।

विसं २०६२ मङ्सिरमा १२ बुँदे समझदारीका माध्यमबाट तीन धुम्मा विभाजन भएका राजनीतिक शक्ति दुई धुम्मा आएपछि आन्दोलनले गति लियो । २०६२ फागुनदेखि पूर्वप्रधानमन्त्री एवं नेपाली कांग्रेसका तत्कालीन सभापति गिरिजाप्रसाद कोइरालाको नेतृत्वमा सुरु भएको निर्णायक आन्दोलनले चैतमा गति लियो ।

नयाँ वर्षसँगै लाखौँ जनता सडकमा आए। चक्रपथमहामासगरले भरिएपछि राजा ज्ञानेन्द्र दलहरूको

मार्गीचक्रमा सहमत हुनुभयो । आन्दोलनरत दलले गरेको मस्यौदाका आधारमा राजा ज्ञानेन्द्रले वैशाख ११ गते राति संसद् पुनर्स्थापनाको घोषणा गरी बैठकसमेत आह्वान गर्नुभयो । यसैले यस दिनलाई लोकतन्त्र दिवस भनिन्छ । यो दिन नै गणतन्त्रको जगका रूपमा स्थापित बन्यो ।

विसं २०६३ जेठ ४ गतेको संसदले राजदरबारको अधिकार कटौती गर्दै राजसंस्थालाई निलम्बन गर्‍यो । बैठकले माओवादीलाई शान्ति प्रक्रियामा ल्याई संविधानसभा निर्वाचन गर्ने सङ्कल्प प्रस्ताव पारित गरेको थियो । यसलाई नेपाली म्यानाकार्टा पनि भनिन्छ ।

यसैको जगमा विसं २०६४ चैत २८ गते पहिलो संविधानसभा निर्वाचन भयो । संविधानसभाको २०६५ जेठ १५ गते बसेको पहिलो बैठकले २४० वर्षे राजसंस्थाको विधिवत् अन्त्य गर्‍यो । पहिलो संविधानसभाले संविधान जारी गर्न नसके पनि धेरै काम गरेको थियो ।

विसं २०७० मङ्सिर ४ गते सम्पन्न दोस्रो संविधानसभा निर्वाचनबाट निर्वाचित सभाले २०७२ असोज ३ गते सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको संविधान जारी भयो । रासस

सञ्चारमन्त्री तिमिल्सिनासँग अमेरिकी र कोरियाली राजदूतको छुट्टाछुट्टै भेट

काठमाण्डु । सञ्चार तथा सूचना प्रविधिमन्त्री डा विक्रम तिमिल्सिनासँग नेपालका लागि गणतन्त्र कोरियाका राजदूत पार्क ताइयङ तथा नेपालका लागि अमेरिकी कार्यवाहक राजदूत स्केट अर्बमले शिष्टाचार भेट गर्नुभएको छ । कार्यवाहक राजदूत अर्बमको भेटमा नेपालको डिजिटल रूपान्तरण, सूचना प्रविधि तथा दूरसञ्चार क्षेत्रको विकासका लागि द्विपक्षीय सहकार्य, सहयोग र समन्वयलाई थप सुदृढ बनाउने विषयमा छलफल भएको थियो । राजदूत अर्बमले नेपालमा सूचना प्रविधिको विकासका लागि अमेरिकी सहयोग गर्न तयार रहेको बताउनुभयो । साथै, सूचना प्रविधि र दूरसञ्चार क्षेत्रमा उपयुक्त नीति तथा सहज लगानी वातावरण निर्माण गर्न सके वैदेशिक लगानी आकर्षित हुने धारणा उहाँले व्यक्त गर्नुभयो ।

उक्त अवसरमा मन्त्री तिमिल्सिनाले नेपाल र अमेरिका सम्बन्ध आपसी सम्मान र सहयोगमा आधारित रहेको उल्लेख गर्दै नेपालको सामाजिक आर्थिक विकासमा अमेरिकाले पुर्‍याउँदै आएको योगदानका लागि धन्यवाद

व्यक्त गर्नुभयो । उहाँले नेपाल राजनीतिक स्थायित्वको नयाँ चरणमा प्रवेश गरेको र वर्तमान सरकार सुशासन, पारदर्शिता तथा संस्थागत सुधारप्रति प्रतिबद्ध रहेको स्पष्ट पार्नुभयो । साथै, सूचना तथा सञ्चार प्रविधि क्षेत्रमा प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी भित्र्याउन सरकार इच्छुक रहेको र त्यसका लागि आवश्यक नीतिगत तथा नियामक सुधार तीव्र रूपमा अघि बढाईएको बताउनुभयो ।

त्यसैगरी, कोरियाली राजदूत पार्क ताइयङको भेटमा नेपालको डिजिटल रूपान्तरण, डिजिटल अर्थतन्त्र तथा कृत्रिम बुद्धिकताको क्षेत्रमा सहकार्य विस्तार गर्ने

साथै सीप तथा ज्ञान हस्तान्तरणमा समेत सहयोग पुगेको विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । साथै, कोरियाले नेपालको डिजिटल पूर्वाधार, साइबर सुरक्षा तथा कृत्रिम बुद्धिकता क्षेत्रमा सहयोग गर्न तयार रहेको बताउनुभयो ।

सो अवसरमा मन्त्री तिमिल्सिनाले नेपाल-दक्षिण कोरिया सम्बन्ध आपसी विश्वास र सद्भावमा आधारित रहेको उल्लेख गर्दै कोरियाले नेपालको विकासमा पुर्‍याएको सहयोगको प्रशंसा गर्नुभयो । उहाँले सरकारी तथा निजी पूर्वाधार तथा क्लाउड टेक्नोजीमा आधारित सेवाको सुदृढीकरणमा कोरियाली सहयोगप्रति आभार व्यक्त गर्नुभयो । साथै, कोरियाली लगानीकर्ताहरूलाई नेपालमा सूचना प्रविधि तथा पूर्वाधार क्षेत्रमा लगानी गर्न आह्वान गर्दै सरकारले लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गर्ने प्रतिबद्धता जनाउनुभयो ।

भेटवार्तामा सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालयका पदाधिकारी, परराष्ट्र मन्त्रालयका प्रतिनिधि तथा सम्बन्धित दूतावासका अधिकारीहरूको उपस्थिति रहेको थियो । रासस

नयाँ नियमावलीमा सांसदको विशेषाधिकार प्रस्ताव

काठमाण्डु । प्रतिनिधिसभा नियमावली सांसदको विशेषाधिकारका रूपमा अघि बढाउन प्रस्ताव गरिएको छ । प्रतिनिधिसभाले गठन गरेको नियमावली मस्यौदा समितिले तयार पारेको प्रस्तावमा सभा, समिति र सदस्यको हकमा नियमावली सङ्घीय कानुनका रूपमा विशेष कानुनसरह लागू हुने उल्लेख छ ।

नियमावली मस्यौदामा प्रस्तावना, परिभाषा, अधिवेशन र बैठक सञ्चालन, अध्यक्षता, सदस्यको उपस्थिति, संविधान संशोधन विधेयक, महाअभियोग प्रस्ताव, प्रत्ययोजित विधायनलगागत विषयमा सुधार र थप स्पष्ट पार्ने प्रयास भएको सङ्घीय संसद् सचिवालयका प्रवक्ता एकलाल गिरीले जानकारी दिनुभयो ।

संसद् र समितिमा हुने छलफल र बहसमा सांसदबाट बेलाबखत प्रयोग हुने शब्दका विषयमा उद्दे आएका प्रश्नलाई नियमावलीमार्फत नै सम्बोधन गर्ने प्रयास गरिएको छ । मस्यौदामा अशिक्ष, अश्लील, अपमानजनक, आपत्तिजनक शब्द वा सार्वजनिक शिष्टाचार वा नैतिकताको प्रतिकूल हुने र कुनै व्यक्ति, जाति, धर्म, भाषा वा लिङ्गलाई होच्याउने वा अरु कुनै किसिमले असर पर्ने, भेदभाव गर्ने, मर्यादा घटाउने, अप्रमाणित आरोप लगाउने, भौगोलिक भेदभाव भक्तले गरी बोलेको शब्दलाई 'असंसदीय शब्द' भनी किटान गरिएको छ ।

मस्यौदामा 'संशोधन प्रत्ययोजित विधायन' स्पष्ट गर्दै नियमावली, आदेश, गठन आदेश, विनियामावली, निर्देशिका, कार्यविधि वा मापदण्डलाई

समेटीएको छ । बैठकमा पेस हुने विषयको प्राथमिकता तथा समयविधिको निर्धारणलगायत विषयमा परामर्श दिन सभामुखको अध्यक्षतामा प्रतिनिधिसभामा रहेको दलीय प्रतिनिधित्वको आधारमा पदेन सदस्यबारेक बढीमा पन्ध्र सदस्य रहेको कार्यव्यवस्था परामर्श समिति गठन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । यसअघि सो समिति २१ सदस्यीय रहेको थियो ।

नियमावलीको नियम १५ मा संसद्को आकस्मिक, शून्य र विशेष समयमा उमेका विषयको जवाफ सम्बन्धित मन्त्रीले सात दिनभित्र सदनमा दिनुपर्ने बाध्यतात्मक व्यवस्था गरिएको छ । यसअघि जवाफका लागि समय किटान गरिएको थिएन ।

सांसदले बैठक कक्षमा रहँदा फोन 'साइलेन्स' अवस्थामा राख्नुपर्ने, फोनमा कुरा गर्न, फोटो खिच्ने तथा अडियो र भिडियो रेकर्ड गर्न नहुने नियमावली मस्यौदामा प्रस्ताव गरिएको छ ।

संविधान संशोधन विधेयकको कार्यविधिबारे पनि नियमावलीमा स्पष्ट पारिएको छ । संविधानको धारा २७४ को उपधारा (४) र अनुसूची-६ मा

उल्लिखित विषयका हकमा सोही उपधारा र अनुसूचीमा लेखिएको अवधिभित्र सहमतिका लागि प्रदेशसभामा पठाउनुपर्ने प्रस्ताव गरिएको छ ।

संविधानको उक्त धारामा 'कुनै प्रदेशको सिमाना परिवर्तन वा अनुसूची-६ मा उल्लिखित विषयसँग सम्बन्धित भएमा त्यस्तो विधेयक सङ्घीय संसद्मा प्रस्तुत भएको ३० दिनभित्र सम्बन्धित सदनको सभामुख वा अध्यक्षले सहमतिका लागि प्रदेशसभामा पठाउनुपर्नेछ' भन्ने उल्लेख छ ।

प्रतिनिधिसभामा पारित भई राष्ट्रियसभामा पठाइएको संविधान संशोधनसम्बन्धी विधेयक सन्देशसहित प्राप्त भएपछि प्रस्तावको पक्षमा प्राप्त भएको जम्मा मत दुवै सदनमा तत्काल कायम रहेका सम्पूर्ण सदस्य सङ्ख्याको कम्तीमा दुईतिहाइ पुगेको भए संविधान संशोधनको विधेयक सभामुखले प्रमाणित गरी प्रमाणिकरणका लागि राष्ट्रियसभामा पठाउने व्यवस्था मस्यौदामा गरिएको छ । यसअघि प्रतिनिधिसभा नियमावली, २०७९ मा सो व्यवस्था कानुनबमोजिम हुने भन्ने मात्रै उल्लेख थियो ।

नियम १५५ मा राष्ट्रपति

वा उपराष्ट्रपतिविरुद्ध पेस गरिने महाअभियोगको प्रस्तावमा प्रस्ताव पेस गर्नुपरेको आधार र कारण खुलाई सोको सूचना महासचिव वा निजको अनुपस्थितिमा सचिवालयलाई दिनुपर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।

नियम १६२ मा द्रुत प्रक्रियाबाट समेत टुङ्गो लान नसकेको महाअभियोगको प्रस्ताव निर्वाचनपरघात् गठन हुने प्रतिनिधिसभाको लागि अभिलेखको रूपमा रहने र यसबारे निर्वाचनपरघात् सभा गठन भएको पाँच महिनाभित्र त्यस्तो अभिलेख प्रहण गरी अर्को पाँच महिनाभित्र आवश्यक निर्णय गरिसक्नुपर्ने व्यवस्था प्रस्ताव गरिएको छ ।

कार्यपालिका र व्यवस्थापिकाबीचमा शक्ति सन्तुलन कायम गर्ने सन्दर्भमा विषयगत समितिले दिएका निर्देशन, राय, सल्लाह र सुझाव सम्बन्धित निकायले ३० दिनभित्र कार्यान्वयन गरेको प्रगति विवरण प्राप्त पाउने विषय नियमावलीमा राखिएको छ । समितिले दिएका त्यस्ता निर्देशन कार्यान्वयन भए/नभएका बारेमा ३० दिनभित्र पुनरावेलीकन गरिनेछ ।

सभापतिलाई जानकारी

निर्दि लगातार पाँचवटा बैठकमा अनुपस्थित रहने सदस्यलाई सभापतिको सिफारिसमा सभामुखले समितिबाट हटाउन सक्नेछ व्यवस्था गरिएको छ ।

नियमावलीमा प्रतिनिधिसभा गठन हुने विशेषाधिकार समितिको आकार घटाई १५ सदस्यमा सीमित गरिएको छ । यसअघि सो समिति २१ सदस्यीय रहने व्यवस्था थियो । विशेषाधिकार समितिले आवश्यक ठहर्‍याएमा अभियोग लागेको व्यक्तिलाई बढीमा तीन महिनासम्म थुनामा राखी कारवाही गर्न सक्ने व्यवस्थाका लागि प्रस्ताव गरिएको छ । यसअघि तीन महिनाको समय किटान गरिएको थिएन ।

प्रतिनिधिसभा नियमावली मस्यौदा समितिले यही वैशाख ८ गते आफ्नो प्रतिवेदन सभामुख डोलप्रसाद अर्यालसमक्ष बुझाएको थियो । राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सांसद गोणेश पारजुलीको संयोजकत्वमा संसद्मा प्रतिनिधित्व गर्ने विभिन्न छ राजनीतिक दलका तर्फबाट १५ सदस्यीय नियमावली मस्यौदा समिति गठन भएको थियो ।

नियमावलीको मस्यौदालाई यही वैशाख १७ गतेदेखि सुरु हुने प्रतिनिधिसभाको अधिवेशनमा पेस हुने संसद् सचिवालयका प्रवक्ता गिरीले जानकारी दिनुभयो ।

समितिले नियमित रूपमा १४ वटा बैठक बसी मस्यौदा प्रतिवेदनलाई अन्तिम रूप दिएको हो । समितिमा सांसदहरू ओजस्वी शेरचन, ऐनबहादुर महर, खगेन्द्र सुवार, खुबुजु ओली, गजाला शमीम मिकरानी, तपेस्वर यादव, ध्रुवराज राई, निशा डाँगी, निरकल राई, बलावती शर्मा, मधुकुमार चौलागाई, यज्ञमणि न्यौपाने, रेखाकुमारी यादव र सुलभ खरेल हुनुहुन्थ्यो । रासस

सिद्धार्थ बैंक लिमिटेड, शाखा कार्यालय मिर्चैया, सिराहाको धितोमा रहेको सम्पत्ति लिलाम बिक्री सम्बन्धी १५ दिने सूचना

प्रकाशित मिति : २०८३/०१/१२ गतेको जनकपुर टुडे राष्ट्रिय
 यस बैंकबाट कर्जा लिएका तपसिल बमोजिमका ऋणी तथा सो को धितो जमानतकर्ताले ऋण लिदा गरिदिएको लिखत र ऋण स्वीकृतीपत्रको शर्तमा तोकिए बमोजिम बैंकलाई तिनू बुझाउनु पर्ने बाँचा, किस्ता तथा व्याज समेतका रकमहरू तिन बुझाउन पटक पटक मौखिक एवं लिखित ताकेता गर्दा समेत नतिगी नबुझाई बैंकसँग भएको ऋण कर्जा सम्बन्धी शर्त कञ्चुलियतहरू उल्लङ्घन गरेकोले कर्जा चुक्ता मुक्तान गर्न आउने बारेको ३१ दिने सार्वजनिक सूचना मिति २०८२/११/१२ को जनकपुर टुडे राष्ट्रिय दैनिकमा प्रकाशित गरिएकोमा सो बमोजिम समेत ऋणी तथा जमानतकर्ता कसैले पनि ऋण/जमानत दायित्व फछ्छौट नगरेको हुनाले ऋणी एवं धितो जमानतकर्ताले यस बैंकलाई लेखिदिएको तपसिल बमोजिमको चल अचल सम्पत्ति धितो जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ, सोही अवस्थामा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ नेपाल राष्ट्र बैंकद्वारा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई जारी गरिएको एकिकृत निर्देशिकाको निर्देशन एवं बैंकको आन्तरिक नियम अनुसार गोप्य शिलबन्दी बोलपत्रद्वारा लिलाम बिक्री गरी बैंकको लेना असुल उपर गरिने हुँदा इच्छुक महानुभावहरूले तपसिलमा उल्लिखित शर्त बन्दैजहको अधिनमा रही गोप्य शिलबन्दी बोलपत्र पेश गर्नुहुन आह्वान गरिन्छ ।
 यसै सूचनालाई आधार मानी सम्बन्धित ऋणीहरू तथा जमानत गरिदिने व्यक्तिले लिलाम हुने दिन भन्दा अगावै बैंकमा उपस्थित भई आफूले बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण बाँकी बच्यौता चुक्ता भूक्तान गरी कर्जा राफसाफ गरेमा लिलामा कार्य रोक्न सकिने व्यहोरा समेत जानकारी गराईनेछ । धितोको सम्पत्ति लिलामबाट कसैले सकार गरी नलिएमा बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०७३ बमोजिम बैंक आफैले सकार गरी लिन सक्ने व्यहोरा समेत ऋणी, धितो जमानतकर्ता एवं सम्बन्धित सबैमा जानकारी गराईनेछ ।

तपसिल	
ऋणीको विवरण	
सहदेव यादवको नाति, बुधराम यादवको छोरा, सिराहा जिल्ला, साविक चन्द्रअयोध्यापुर गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना भई हाल सिराहा जिल्ला, मिर्चैया न.पा. वडा नं. ६ बस्ने प्रदिप कुमार यादव (ना.प्र.नं. ५७८९/६३, जारी मिति २०६३/०१/२४, जि.प्र.का. सिराहा) ।	२. सहदेव यादवको बहुरी, बुधराम यादवको पत्नी, सिराहा जिल्ला, साविक चन्द्रअयोध्यापुर गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना स्थायी ठेगाना भई हाल सिराहा जिल्ला, मिर्चैया न.पा. वडा नं. ६ बस्ने रजनी कुमारी यादव (ना.प्र.नं. १५१०७०/१६२६३, जारी मिति २०६६/०७/०२, जि.प्र.का. सिराहा) ।
व्यक्तिगत जमानतकर्ताको विवरण	
१. सहदेव यादवको नाति, बुधराम यादवको छोरा, सिराहा जिल्ला, साविक चन्द्रअयोध्यापुर गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना स्थायी ठेगाना भई हाल सिराहा जिल्ला, मिर्चैया न.पा. वडा नं. ६ बस्ने श्रवण कुमार यादव (ना.प्र.नं. १५१०७०/१६२६३, जारी मिति २०६६/०७/०२, जि.प्र.का. सिराहा) ।	२. सहदेव यादवको बहुरी, बुधराम यादवको पत्नी, सिराहा जिल्ला, साविक चन्द्रअयोध्यापुर गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ४ स्थायी ठेगाना स्थायी ठेगाना भई हाल सिराहा जिल्ला, मिर्चैया न.पा. वडा नं. ६ बस्ने रजनी कुमारी यादव (ना.प्र.नं. १५१०७०/१६२६३, जारी मिति २०६३/१०/०९, जि.प्र.का. सिराहा) ।
३. धनई यादवको नाति, सहदेव यादवको छोरा, सिराहा जिल्ला, साविक डुमरी गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ७ स्थायी ठेगाना भई हाल सिराहा जिल्ला, मिर्चैया न.पा. वडा नं. ६ बस्ने बुधराम यादव (ना.प्र.नं. ३९४८०१४८, जारी मिति २०४७/०३/३१, जि.प्र.का. सिराहा) ।	
धितोको विवरण	
प्रदिप कुमार यादव (ना.प्र.नं. ५७८९/६३, जारी मिति २०६३/०१/२४, जि.प्र.का. सिराहा) को नाममा दर्ता भई यस बैंकको पथमा दृष्टिव्यक्त धितो पारित भई बैंकको पथमा रोक्का समेत रहेको वापतको कार्यालय सिराहामा दर्ता कायम रहेको सिराहा जिल्ला, साविक रामनगर गा.वि.स./न.पा. वडा नं. ४ नक्सा सिट नं. ४ क स्थित कि.नं. ४४४४ को क्षेत्रफल ०-०-१४ (बि.क.बु.) बमोजिमको जग्गा एवं सोमा जडित सम्पूर्ण विवरणवापत समेत ।	
शर्तहरू :	
१. बोलपत्र फारम रु. १,०००/- (अशरेपी एक हजार मात्र) तिरी यस बैंकको सम्पूर्ण शाखा कार्यालयहरूबाट कार्यालय समय भित्र प्राप्त गर्न सकिनेछ ।	२. शिलबन्दी बोलपत्र यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले १४ (पन्ध्र) दिन भित्र अर्थात् मिति २०८३/०१/२६ गते १६:०० बजे भित्र यस बैंकको शाखा कार्यालय मिर्चैया, सिराहामा बुझाई सक्नु पर्नेछ ।
३. प्राप्त बोलपत्रहरू मिति २०८३/०१/२७ गते १६:०० बजे यस बैंकको शाखा कार्यालय मिर्चैया, सिराहामा बोलपत्रदाता र/वा निजको प्रतिनिधि र/वा सरकारी निकायका प्रतिनिधिहरूको रोहवरमा खोलिएछ । तर बोलपत्रदाता बा निजको प्रतिनिधिको उपस्थिति नहुँदा बोलपत्र खोल्न कुनै बाधा पुग्ने छैन ।	४. बोलपत्र बुझाउने अन्तिम दिन बैंक विदा भएमा विनाको लगतै बैंक खुलेको दिनमा समेत उक्त दिनको १६:०० बजे भित्र तोकिएको स्थानमा बोलपत्र बुझाउन सकिनेछ । बोलपत्र बुझाउने अन्तिम दिनको भोलीपल्ट बोलपत्र खोलिएछ । त्यस्तै बोलपत्र खोल्ने दिन बैंक विदा भएमा विनाको लगतै बैंक खुलेको दिन १६:०० बजे बोलपत्र खोलिएछ ।
५. लिलाम गर्न लागिएको सम्पत्ति जहाँ जे जस्तो अवस्थामा छ सोही अवस्थामा खरीद गरिनेछ गरी बोलपत्र पेश गर्नु पर्नेछ । बोलपत्र पेश गर्दा कुन कुन धितोको सम्पत्तिको लागि के कति बोलकबुल गर्न खोजिएको हो स्पष्ट खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ । बैंकले सबै वा कुनै धितो पूर्ण वा आंशिक रूपमा समेत स्वीकार गर्न सक्नेछ, यस सम्बन्धी अन्तिम निर्णय गर्ने अधिकार बैंकमा निहित रहनेछ ।	६. बोलपत्रमा आफूले सकार गरी लिन चाहेको सम्पत्ति के कति रकममा खरीद गरी लिन चाहेको हो सो को अंक तथा अक्षरमा स्पष्टसंग लेखिएको हुनु पर्नेछ र आफूले कबोल गरेको रकमको कम्तिमा १० प्रतिशतले हुन आउने रकम धरोटी वापत यस बैंकको जुनै सुकै शाखाबाट खाता नं. ४४०९००००१ मा रकम जम्मा गरी सो को सफल बीवर र/वा अन्य बैंक वित्तीय संस्थाको ड्राफ्ट/मेनेजर चेक समेत बोलपत्र साथ समावेश गरी पेश गर्न सकिने छ । धरोटी स्वरुप जम्मा गरिएको रकममा व्याज दिइने छैन ।
७. बोलपत्रदाताको बोलपत्र स्वीकृत भएमा सो को जानकारी सम्बन्धित बोलपत्रदातालाई बोलपत्रमा उल्लेखित ठेगानामा लिखितरूपमा पठाईनेछ र सो सूचना प्राप्त स्वीकृत बोलपत्रदाताले बैंकले तोकिएको दिन भित्र कबोल गरेको सम्पूर्ण रकम नगद वा अन्य बित्ति माध्यम मार्फत तोकिएको खातामा जम्मा गर्नुपर्नेछ । साथै उक्त समय भित्र कबुल गरेको रकम दाखिला नगरेमा धरोटी वापत राखिएको रकम बैंकले जफत गर्न सक्नेछ ।	८. सम्पत्तिको ब्याम्बिल हस्तान्तरण गर्दा सरकारी कार्यालयमा लाग्ने सम्पूर्ण कर शुल्क/दस्तुर सकार गरी लिनै व्यक्त स्वयंले तिनू बुझाउनु पर्नेछ ।
९. कुनै अडवा, अवलतवाट लिलाम सम्बन्धी कार्य रोक्का वा बढ्न गर्ने आदेश भएमा लिलाम रोक्का वा बढ्न हुनेछ । त्यस्तो अवस्थामा बोलपत्रदाताले धरोटी वापत जम्मा गरेको रकम सम्बन्धित व्यक्तिलाई फिर्ता दिइनेछ । तर सो मा कुनै व्याज प्रदान गरिने छैन ।	१०. बोलपत्रदाताको बोलपत्र स्वीकृत भएमा सो को जानकारी सम्बन्धित बोलपत्रदातालाई बोलपत्रमा उल्लेखित ठेगानामा लिखितरूपमा पठाईनेछ र सो सूचना प्राप्त स्वीकृत बोलपत्रदाताले बैंकले तोकिएको दिन भित्र कबोल गरेको सम्पूर्ण रकम नगद वा अन्य बित्ति माध्यम मार्फत तोकिएको खातामा जम्मा गर्नुपर्नेछ । साथै उक्त समय भित्र कबुल गरेको रकम दाखिला नगरेमा धरोटी वापत राखिएको रकम बैंकले जफत गर्न सक्नेछ ।
११. लिलाम बिक्री गरिने सम्पत्तिको बारेमा थप जानकारी आवश्यक परेमा यस बैंकको हात्तिसार, काठमाडौँ स्थित केन्द्रिकृत कर्जा असुली विभाग तथा शाखा कार्यालय मिर्चैया, सिराहामा कार्यालय समय भित्र सम्पर्क गरी बुझ्न सकिनेछ ।	१२. अन्य शर्तहरू बोलपत्र फारममा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

Siddhartha Bank
 शाखा कार्यालय : मिर्चैया, सिराहा
 फोन नं. ०३३-५५००८४
 Website : www.siddharthabank.com

ट्रम्पको 'नरक' पोस्टले भारत र अमेरिकाबीच चर्कियो कूटनीतिक विवाद

रासस/एएफपी । अमेरिकी राष्ट्रपति डोनाल्ड ट्रम्पद्वारा सामाजिक सञ्जालमा गरिएको एक विवादास्पद अभिव्यक्तिले भारत-अमेरिका सम्बन्धमा नयाँ तनाव सिर्जना गरेको छ । भारतले उक्त टिप्पणीलाई कडा शब्दमा अस्वीकार गर्दै अनुचित र वास्तविकतासँग असम्बन्धित भएको जनाएको छ ।

बुधबार राति ट्रम्पले सामाजिक सञ्जालमा साभा गरेको पोस्टमा अमेरिकामा जन्मिएका सबैलाई स्वतः नागरिकता दिने संवैधानिक व्यवस्थामाथि आलोचना गरिएको थियो ।

सो पोस्टमा विशेषगरी भारतीय आप्रवासीहरूलाई लक्षित गर्दै उनीहरूले अमेरिकी मूल निवासीहरूलाई रोजगारी नदिने र अङ्ग्रेजी भाषामा दक्षता नभएको आरोप लगाइएको थियो । त्यस्तै, भारतलाई 'नरक' भन्दै गरिएको टिप्पणीले थप विवाद निम्त्याएको छ ।

भारतीय विदेश मन्त्रालयका प्रवक्ता रणधीर जयसवालले ती अभिव्यक्तिहरूलाई 'स्पष्ट रूपमा अज्ञात, अनुपयुक्त र खराब स्वादमा' भएको प्रतिनिधित्व दिनुभयो । उहाँले यस्ता भनाइहरूले भारत-अमेरिका

सम्बन्धको वास्तविक स्वरूप भल्काउन नसक्ने बताउँदै दुई देशबीचको सम्बन्ध दीर्घकालीन आपसी सम्मान र साभा हितमा आधारित रहेको उल्लेख गर्नुभयो ।

यसैबीच, भारतीय मूलका अमेरिकी डेमोक्रेट सांसद अमी बेराले पनि ट्रम्पको टिप्पणीको आलोचना गर्दै यसलाई 'आपत्तिजनक, अज्ञानी र पदको गरिमाभन्दा तल' रहेको बताउनुभयो । उहाँले ट्रम्पले आप्रवासी परिवारहरूले भोग्ने सङ्घर्ष कहिल्यै अनुभव नगरेको टिप्पणी गर्नुभयो ।

हिन्दू अमेरिकन फाउन्डेसनले समेत उक्त पोस्टप्रति आपत्ति जनाउँदै यसलाई 'घृणित र जातिवादी अभिव्यक्ति' को संज्ञा दिनुभयो । संस्थाले यस्तो अभिव्यक्तिले समाजमा विद्यमान जेनोफोबिया र जातीय विभाजनलाई अझ बढावा दिने चेतावनी दिएको छ ।

अमेरिकामा आप्रवासन नीतिमा कडाइ ल्याउने आफ्नो प्रमुख एजेन्डाअन्तर्गत ट्रम्पले विशेषगरी भारतीय प्राविधिक कामदारहरूले प्रयोग गर्ने भिसा प्रणालीलाई

लक्षित गर्दै आउनुभएको छ । यसले दुई देशबीचको सम्बन्धमा थप जटिलता थपेको छ ।

यसअघि पनि भारत-पाकिस्तानबीचको तनावका क्रममा आफ्नो मध्यस्थतालाई पर्याप्त महत्त्व नदिएको भन्दै ट्रम्पले भारतप्रति असन्तुष्टि जनाउँदै व्यापारिक क्षेत्रमा समेत दबाव सिर्जना गर्न उच्च शुल्क लगाउनुभएको थियो । यसले दुई देशबीचको कूटनीतिक सम्बन्धमा चिसोपना ल्याएको विश्लेषण गरिएको छ ।

रोचक पक्ष के छ भने, विशेषगरी चीनसँगको रणनीतिक प्रतिस्पर्धालाई ध्यानमा राख्दै विगतका अमेरिकी प्रशासनहरूले विश्वको सबैभन्दा ठूलो लोकतन्त्र भारतसँग सुदृढ सम्बन्ध कायम राख्न निरन्तर प्रयास गर्दै आएका थिए । तर ट्रम्पको पछिल्लो अभिव्यक्तिले सो दीर्घकालीन रणनीतिमा प्रश्न उठाएको छ ।

अमेरिकी विदेशमन्त्री मार्को रूबियोको आसन भारत भ्रमणको तयारी भइरहेका बेला यस्तो विवाद सतहमा आउनु अर्थपूर्ण मानिएको छ । कूटनीतिक वृत्तमा यसलाई दुई देशबीचको सम्बन्ध सुधार्ने प्रयासका लागि चुनौतीका रूपमा हेरिएको छ ।

राष्ट्रपति रनिङ शिल्डमा तिलागुफा पहिलो

मान्म । कालीकोटको नरहरिनाथ गाउँपालिकामा सञ्चालित १६औँ जिल्लास्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड प्रतियोगिता सम्पन्न भएको छ । जिल्लाका नौवटै स्थानीय तहको सहभागिता रहेको प्रतियोगितामा तिलागुफा नगरपालिका १५ स्वर्ण, ११ रजत र पाँच कांस्यसहित जिल्लामा प्रथम भएको हो ।

प्रतियोगितामा छ स्वर्ण, तीन रजत र तीन कांस्यसहित कुल १२ पदक जितेर पल्लोता गाउँपालिका विजयी भएको छ । आयोजक नरहरिनाथ गाउँपालिकाले तीन स्वर्ण, १२ रजत र नौ कांस्य गरी कुल २४ पदकका साथ तृतीय स्थान हासिल

गरेको छ । पचालभरना गाउँपालिकाले तीन स्वर्ण जित्दा महाबै गाउँपालिकाले दुई स्वर्ण, सान्नीत्रिवेणी गाउँपालिका र खोडाचक्र नगरपालिकाले एक-एक स्वर्ण पदक जितेका छन् । रास्कोट नगरपालिका र शुभकालिका गाउँपालिकाले भने स्वर्ण पदक जित्न सकेनन् । रास्कोटले दुई रजत र पाँच कांस्य पदक जितेको छ । शुभकालिका गाउँपालिका पदकविहीन बनेको छ । यस प्रतियोगितामा छनोट भएका उत्कृष्ट खेलाडीले अब प्रदेशस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ शिल्डमा कालीकोट जिल्लाको प्रतिनिधित्व गर्नेछन् । रासस

डीपसिकको नयाँ एआईले विश्व प्रविधि दौड ततायो

रासस/एएफपी । कृत्रिम बुद्धिमत्ता (एआई) क्षेत्रमा चीन-अमेरिका प्रतिस्पर्धा तीव्र भइरहेका बेला चिनियाँ स्टार्टअप डीपसिकले बहुप्रतिष्ठित नयाँ एआई मोडेल सार्वजनिक गरेको छ । कम लागतमै उच्च क्षमताको मोडेल विकास गरेर यसअघि नै विश्वको ध्यान खिचेको कम्पनीले यसपटक अझ उन्नत संस्करण ल्याउँदै प्रविधि दौडलाई नयाँ मोड दिएको छ ।

डीपसिकले सार्वजनिक गरेको 'डीपसिक-वी१' मोडेलले अत्यन्त लामो सन्दर्भ क्षमतासहित काम गर्ने सुविधा प्रदान गर्ने जनाएको छ । कम्पनीका अनुसार यसले करिब दस लाख शब्दसम्मको इनपुट सम्हाल्न सक्छ, जसले जटिल कार्यहरूमा यसको उपयोगिता उल्लेखनीय रूपमा बढाउनेछ । सामाजिक सञ्जाल वीच्याटमार्फत जारी विज्ञापितमा यसलाई 'लागत-प्रभावकारी' र प्रतिस्पर्धी मोडेलहरूको स्तरमा पुग्ने क्षमतायुक्त रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

विश्वका ठूला प्रविधि कम्पनीहरू कृत्रिम बुद्धिमत्तामा ठूलो लगानी गर्दै कार्यबल पुनर्संरचना गरिरहेको बेला यो घोषणा आएको हो । मेटाले उत्पादक बढाउने उद्देश्यले आफ्ना कर्मचारीहरूको उल्लेख्य हिस्सा कटौती गर्ने योजना अघि बढाएको छ भने माइक्रोसफ्टले पनि आफ्नो संरचना सानो बनाउने

तयारी गरिरहेको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चारमाध्यमहरूले जनाएका छन् ।

डीपसिक-वी१ लाई दुई संस्करणमा ल्याइएको छ-वी१-प्रो र वी१-फ्ल्यास । वी१-प्रोमा करिब १६ खर्ब प्यारामिटरहरू समावेश छन् भने वी१-फ्ल्यासमा दुई खर्ब ८४ अर्ब प्यारामिटरहरू छन् । फ्ल्यास संस्करणलाई तुलनात्मक रूपमा सस्तो र बढी दक्ष विकल्पका रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ । यी प्यारामिटरहरूले मोडेलको निर्णय क्षमता र विश्लेषण गर्ने क्षमतालाई परिष्कृत बनाउने कम्पनीको दाबी छ ।

कम्पनीका अनुसार नयाँ मोडेलले 'एजेन्ट क्षमताहरू, विश्व ज्ञान र तर्क प्रदर्शन' का क्षेत्रमा खुला स्रोत तथा धेरै लघु दुवै खालका मोडेलहरूलाई उच्चको छ । साथै, क्लाउड कोड, ओपनक्ला, ओपनकोड र कोडबड्डी जस्ता लोकप्रिय एआई उपकरणहरूसँग पनि यसलाई अनुकूल बनाइएको जनाइएको छ । कम्पनीले यसको प्रारम्भिक 'ओपन सोर्स' संस्करण प्रयोगकर्ताहरूका लागि उपलब्ध गराइसकेको छ ।

डीपसिकले गत वर्ष जनवरीमा आएर तर्क मोडेलमा आधारित च्याटबोट सार्वजनिक गरेपछि विश्व बजारमा ठूलो हलचल मच्चिएको थियो । 'डीपसिक भट्टका' भनेर चिनिएको उक्त घटनाले एआई क्षेत्रका सेयर बजारमा प्रभाव पार्नुका साथै प्रविधि रणनीतिमा पुनर्वाच

गर्न बाध्य बनाएको थियो । उक्त च्याटबोटले च्याटजीपीटीजस्ता अमेरिकी उत्पादनहरूसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने क्षमता देखाए पनि यसको विकासमा कम कम्प्युटिङ शक्ति प्रयोग भएको कम्पनीको दाबी थियो ।

यद्यपि, यसको तीव्र लोकप्रियतासँगै डेटा गोपनीयता र सेन्सरसिपसम्बन्धी चिन्ताहरू पनि उठेका थिए । विशेषगरी सन् १९८९ को तियानमेन घटनाजस्ता संवेदनशील विषयहरूमा प्रश्न गर्दा च्याटबोटले जवाफ दिन अस्वीकार गर्ने गरेको आरोप लागेको थियो ।

चीनभित्र भने डीपसिकका एआई उपकरणहरू सरकारी निकाय, स्वास्थ्य संस्था, वित्तीय क्षेत्र तथा विभिन्न व्यवसायहरूले व्यापक रूपमा अपनाएका छन् । यसको प्रमुख कारण कम्पनीले आफ्ना प्रणाली खुला स्रोतका रूपमा उपलब्ध गराउने नीति अपनाउनु रहेको विश्लेषण गरिएको छ, जुन पश्चिमी कम्पनीहरूको स्वामित्वमा आधारित मोडेलभन्दा फरक दृष्टिकोण हो ।

गत माईना चिनियाँ प्रधानमन्त्री ली किआङले समेत चिनियाँ एआई मोडेलहरूले विश्वव्यापी खुला स्रोत इकोसिस्टमको नेतृत्व गरिरहेको दाबी गर्नुभएको थियो । यसबीच, एआई प्रविधिमा चीन र अमेरिकाबीचको प्रतिस्पर्धा थप चर्किँदै गएको छ ।

यसै सन्दर्भमा ह्वाइट हाउसले चिनियाँ संस्थाहरूले अमेरिकी एआई प्रविधि हासिल गर्न प्रयास गरिरहेको आरोप लगाएको छ । अमेरिकी विज्ञान तथा प्रविधि प्रमुख माइकल क्रेट्सिओसले विदेशी, विशेषगरी चिनियाँ निकायहरूले औद्योगिक स्तरमा एआई प्रविधि चोरी गर्ने अभियान सञ्चालन गरेको दाबी गर्दै अमेरिकी नवप्रवर्तनको सुरक्षा गर्न आवश्यक कदम चालिने बताउनुभयो । रासस

भोकमरी प्रभावित विश्वका १० देश : राष्ट्रसङ्घीय प्रतिवेदन

रासस/एएफपी । गत वर्ष विश्वव्यापी रूपमा खाद्यान्न सङ्कटको सामना गरिरहेका दुई तिहाई मानिसहरू केवल १० वटा देशका रहेको राष्ट्रसङ्घको प्रतिवेदनले जनाएको छ । प्रतिवेदन अनुसार तीनीहरू मध्ये एक तिहाई सुडान, नाइजेरिया र कङ्गोका रहेका छन् ।

संयुक्त राष्ट्र सङ्घ युरोपेली सङ्घ र मानवीय निकायहरूको तथ्याङ्कमा आधारित खाद्य सङ्कट सम्बन्धी ग्लोबल रिपोर्ट अनुसार द्रन्द् तीव्र खाद्य असुरक्षाको मुख्य कारण रहेको बताइएको छ । द्रन्द् र जलवायु परिवर्तनले प्रभावित देशको आगामी अवस्था निर्धारण गर्ने सम्भावना रहेको रिपोर्टले जनाएको छ ।

अफगानिस्तान, बङ्गलादेश, कङ्गो, म्यानमा, नाइजेरिया, पाकिस्तान, दक्षिण सुडान, सुडान, सिरिया र यमन गरी १० वटा देशहरूमा तीव्र खाद्य असुरक्षा रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । रिपोर्टमा खाद्य असुरक्षा दुई अलग-अलग सन्दर्भहरूमा पुष्टि भएको छ भने गाजा र सुडानका केही भागहरूमा एकै वर्षमा तीव्र खाद्य असुरक्षा देखा परेको जनाइएको छ ।

विश्वव्यापी रूपमा ४७ देशका करिब २६ करोड ६० लाख

मानिसहरूले गत वर्ष उच्च स्तरको खाद्य असुरक्षाको अनुभव गरेको जनाइएको छ । जसले अन्तर्राष्ट्रिय सहायतामा तीव्र गिरावटको पनि चेतावनी दिएको छ भने मध्य पूर्व युद्धका कारण विस्थापितहरूको संख्या बढ्दै गएको छ । अफ्रिकाको उत्तरी भागमा युद्धले अन्तर्देशीय कृषि विकास कोष (आइएएडी) का प्रमुख अल्वारो लारियोलेलाई उद्दत गर्दै एएफपीले जनाएको छ ।

उहाँले साना किसानहरूलाई थप सहयोगका लागि आह्वान गर्दै पानी र जलवायु अनुसारका बालीहरूमा लगानी गर्न आवाहन गर्नु भएको छ । स्थानीय रूपमा मल उत्पादन गर्ने किसानहरूले माटोको स्वास्थ्य सुधार गरेर सङ्कट कम गर्न सक्ने उहाँले बताउनु भएको छ । मल उत्पादनका लागि स्थानीय निजी क्षेत्रका लागि उपकरण तथा अवसर सिर्जना गरी दिगोपन र कायम गर्न सकिने लारियोले बताउनु भएको छ ।

नेपाल-इजिप्टमैत्री दौड सम्पन्न

काठमाण्डु । इजिप्टको राजधानी कायरोमा माउन्ट एभरेष्ट दिवस र अन्तरराष्ट्रिय वेलेनेस दिवसका अवसरमा शुक्रबार नेपाल-इजिप्टमैत्री दौड आयोजना गरिएको छ । पाँच किलोमिटरको मैत्री दौड नेपाली राजदूतावास, कायरोले इजिप्टको स्थानीय विकास तथा वातावरण मन्त्रालय र वादी देला प्रोटेक्टोरेटको सहकार्यमा आयोजना गरेको दूतावासले जनाएको छ ।

'हिमालयदेखि नाइलसम्म-हरित भविष्यका लागि दौडौं' भन्ने नाराका साथ सुरु भएको उक्त दौडको उद्घाटन नेपालका लागि इजिप्टस्थित राजदूत सुसिलकुमार लामाल तथा इजिप्टको स्थानीय विकास तथा वातावरण मन्त्रालयअन्तर्गत संरक्षित क्षेत्रको केन्द्रीय प्रशासन प्रमुख डा मोहम्मद युसुफले गर्नुभएको थियो ।

उद्घाटन समारोहमा राजदूत लामालले सन् १९५३ मा विश्वको सर्वोच्च शिखर सगरमाथाको पहिलो सफल आरोहणको सम्झनामा मनाइने

माउन्ट एभरेष्ट दिवसलाई मानव सङ्कल्प र साभेदारीको प्रतीकका रूपमा उल्लेख गर्नुभयो । साथै उहाँले हाल नेपालको प्रस्तावमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घले घोषणा गरेको अन्तरराष्ट्रिय वेलेनेस दिवसको महत्वमाथि प्रकाश पार्नुभयो । राजदूत लामालले जलवायु परिवर्तनलाई साभा विश्वव्यापी चुनौतीका रूपमा उल्लेख गर्दै यसको प्रभाव नेपाल र इजिप्ट दुवैमा देखिन थालेको बताउनुभएको थियो । प्रमुख डा युसुफले कार्यक्रमको आयोजना र यसले वातावरणीय सचेतना तथा दिगोपनाको क्षेत्रमा दिएको

सन्देशको प्रशंसा गर्दै वातावरण संरक्षण र हरित भविष्य निर्माणप्रति इजिप्टको प्रतिबद्धता दोहोर्नाउनुभएको थियो । पाँच किलोमिटर दौड विशेष टूल वादी देला प्रोटेक्टोरेटको प्राकृतिक क्षेत्रमा हुँदै आएको थियो, जुन लगभग ३० किलोमिटर फैलिएको संरक्षित मरुभूमि उपत्यका हो । यसले स्थानीय मरुभूमि पारिस्थितिक प्रणाली र वन्यजन्तुको संरक्षण गर्दछ । कार्यक्रममा कूटनीतिज्ञ, विद्यार्थी, स्थानीय खेलाडी तथा नेपाली समुदायका सदस्यसहित ३५० भन्दा बढीको सहभागिता थियो । रासस

पदक विजेता खेलाडीलाई कामपाको नगदसहित सम्मान

काठमाण्डु । काठमाण्डु महानगरपालिकाले अन्तरराष्ट्रिय खेल प्रतियोगिताका पदक विजेता खेलाडीलाई नगदसहित सम्मान गरेको हो । क्योकुसिन तेजुका वर्ल्ड कप र आइबीए मेन्स क्योकुसिन तेजुका वर्ल्ड कप र आइबीए मेन्स वर्ल्ड बक्सिङ च्याम्पियनसिपका विजेताहरूलाई कामपाले सम्मान गरेको हो ।

कामपाले अन्तरराष्ट्रिय खेल प्रतियोगिताका पदक विजेता दुई जना खेलाडीलाई नगदसहित सम्मान गरेको हो । कामपाको कार्यवाहक प्रमुख सुनिता डङ्गोल, प्रवक्ता नवीन मानन्धर, सामाजिक समितिका संयोजक रामकुमार केसी र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सरोज गुरागाँउले उहाँहरूलाई सम्मान गर्नुभएको हो ।

सम्मानित हुनुहुनेमा क्योकुसिन तेजुका वर्ल्ड कप रजत पदक विजेता दावा शेर्पा हुनुहुन्छ । जापानको सेन्दाइ तथा फुकुओकामा २०२५ फेब्रुअरी २१ गतेदेखि २५ गतेसम्म आयोजना भएको चौथो क्योकुसिन तेजुका वर्ल्ड कपमा शेर्पाले नेपाल क्योकुसिन कराते (इको) सङ्घका तर्फबाट भाग लिनुभएको थियो । उहाँलाई रु एक लाख ५० हजार नगदसहित सम्मान गरिएको हो ।

यस्तै सन् २०२५ नोभेम्बर ३० देखि डिसेम्बर १४ सम्म संयुक्त राज्य इभरेट्स दुबईमा आयोजना भएको मेन्स वर्ल्ड बक्सिङ च्याम्पियनसिपका कांस्य पदक विजेता चन्द्रबहादुर थापालाई रु एक लाख नगदसहित सम्मान गरिएको हो । ५४ केजी तौल

समुहमा प्रतिस्पर्धा गर्नुभएका थापाले इन्डोनेसियाको अरमानिया र क्वार्टेफाइनलमा इरानलाई पराजित गरेर कांस्य पदक प्राप्त गर्नुभएको थियो । सम्मान अवसरमा कामपाले खेलका प्रशिक्षकहरूलाई समेत सम्मानित गरेको थियो । सम्मानपछि सामाजिक समितिका संयोजक केसीले खेलाडीहरूको मनोबल उच्च बनाउन कामपाले लगानी बढाउँदै लैजाने बताउनुभयो । 'खेलाडीहरूले देशकै नाम राख्नुभएको छ ।

उहाँहरूलाई लक्ष्यमा पुग्न हामी सहयोग गर्छौं', केसीले धारणा राख्नुभयो । त्यस अवसरमा प्रशिक्षक र खेलाडीहरूले कामपाले खेल क्षेत्रबाट गरेको अपेक्षा पूरा गराउन आफूहरू मिहिनेत गर्न प्रोत्साहित भएको बताउनुभएको थियो । कार्यक्रममा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सरोज गुरागाँउ, कार्यपालिका सदस्य महेश नेपाली र ललित खड्गीसहित अधिकारीहरू सहभागी हुनुहुन्थ्यो । रासस

डोन विवादमा युनमाथि थप सजाय माग

रासस/एजेन्सी । उत्तर कोरियासँगको संवेदनशील सैन्य तनावबीच दक्षिण कोरियाका पूर्वराष्ट्रपति युन सुक योलविरुद्ध कानूनी दबाव थप कडा बनेको छ । सन् २०२४ मा उत्तर कोरियातर्फ सैन्य डोन पठाएको आरोपमा विशेष अभियोजकहरूले उहाँलाई थप ३० वर्ष कैद सजाय सुनाउन माग गरेका छन्, जसले पहिले नै आजीवन कारावास भोगिरहेनुभएको अवस्थालाई अझ गम्भीर बनाएको छ ।

विशेष अभियोजकहरूको दाबी अनुसार युनले सो डोन अपरेसनमार्फत जानाजानी 'युद्धकालीन अवस्था' सिर्जना गर्न खोज्नुभएको थियो, जसले राज्यको सुरक्षामा प्रत्यक्ष असर पारेको ठहर गरिएको छ । अभियोजन पक्षले यसलाई दुश्मनलाई सहयोग पुऱ्याउने कार्यका रूपमा व्याख्या गर्दै नयाँ सजाय आवश्यक भएको उल्लेख गरेको छ । यो आरोप युनले सोही वर्ष घोषणा गरेको विवादास्पद मार्सल लसँग पनि जोडिएको छ । अभियोजनका अनुसार डोन आक्रमणको योजना उक्त मार्सल ल घोषणा गर्न बहाना तयार पार्ने

उद्देश्यले गरिएको थियो । उक्त कदम असफल भएपछि उहाँविरुद्ध महाभियोग लगाइयो, पदबाट हटाइयो र अन्ततः विद्रोहको अभियोगमा आजीवन कारावासको सजाय सुनाइएको थियो । अभियोजन पक्षले डोन अपरेसनले उत्तर कोरियासँगको तनाव चर्काएको मात्र नभई गोप्य सैन्य जानकारी पनि बाहिरिएको जनाएको

छ । डोनहरू दुर्घटनाग्रस्त भएपछि तिनमा रहेको संवेदनशील विवरण सार्वजनिक भएको थियो । विद्रोहको अभियोगमा थप जोखिम निम्त्याएको बताइएको छ । यसअघि फेब्रुअरीमा युनलाई दक्षिण कोरियाको राष्ट्रिय सभालाई 'अवरुद्ध' पार्ने उद्देश्यले विद्रोह नेतृत्व गरेको अभियोगमा दोषी

ठहर गर्दै आजीवन कारावास सुनाइएको थियो । यद्यपि, उहाँले आफूले गरेका कदमहरू 'राष्ट्रको हितका लागि मात्र' भएको जिकिर गर्दै उक्त सजायविरुद्ध अपिल गर्नुभएको छ । उत्तर कोरिया र दक्षिण कोरिया प्राविधिक रूपमा अर्भे युद्ध अवस्थामै रहेका कारण यस्ता सैन्य गतिविधिहरू अत्यन्त संवेदनशील मानिन्छन् । पछिल्लो समय डोन उडानहरू दुई देशबीचको तनावको प्रमुख कारणका रूपमा देखिएका छन् ।

यसै सन्दर्भमा, हालका दक्षिण कोरियाली राष्ट्रपति ली जे म्युङले जनवरीमा सरकारी तहबाट उत्तर कोरियातर्फ डोन पठाइएको घटनाबारे अनुसन्धानपछि चोड्याइअति खेद व्यक्त गर्नुभएको थियो । उहाँले अघिल्लो प्रशासनका कदमहरूले तनाव बढाएको स्वीकार गर्दै सम्बन्ध सुधार गर्ने प्रतिबद्धता जनाउनुभएको छ ।

